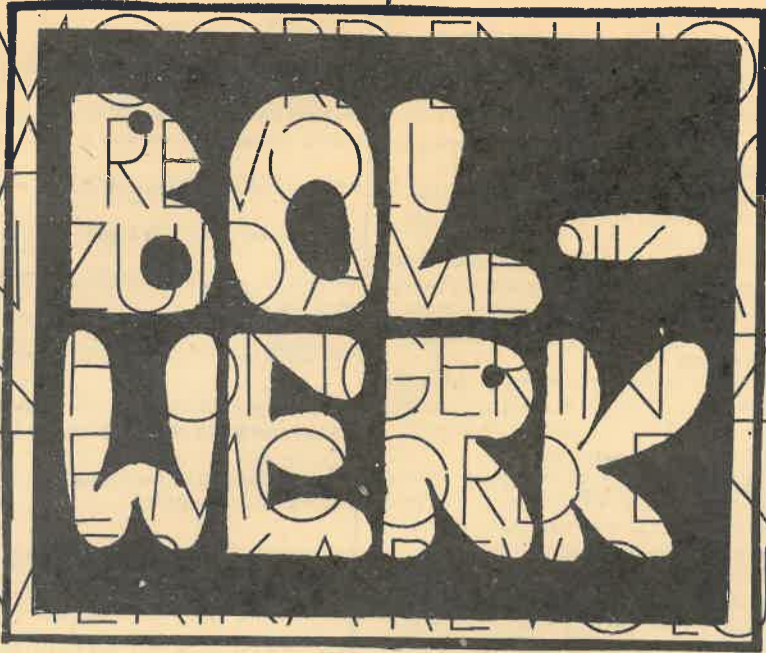

REVOLUTIE MOORD EN HONGER IN ZUID AMERIKA

REVOLUTIE, MOORD EN HONGER IN ZUID AMERIKA

In februari 1969 werd in Uruguay een bankgebouw in brand gestoken door een stel revolutionairen. Administratie en archieven gingen in vlammen op. Er werden geheime papieren gestolen, die later als bewijsstukken in een rechtszaak zouden dienen.

Er bleek namelijk uit dat een kluitje hoge piepen o.a. de minister van buitenlandse zaken van Uruguay een enorme zwendel op poten gezet hadden.

Na die tijd werden speelholen overvallen, rechtbanken opgeblazen, politiepatrouilles aangevallen, bankiers en industrielen ontvoerd, en de laatste maanden hoor je steeds meer dat diplomaten gekidnapen en soms zelfs vermoord worden. (Von Spreti).

Hij kon zijn „vele Vietnams“ dus wel op zijn buik schrijven.

Na zijn dood heeft de guerilla zich verplaatst van het platteland naar de grote steden. De praktijk lees je iedere dag in de krant.

MARXISME

Wat zijn dat nu voor mensen, die revolutionairen?

Het zijn voornamelijk marxisten die naar het voorbeeld van Cuba de revolutie in heel Zuid Amerika willen brengen. Natuurlijk zitten er ook machtswellustelingen, keetschoppers en sadisten bij, maar die vindt je overal waar geweld te verwachten is, ook in ons bloedeigen ferme jonges stoere knapen legertje.

—krant van het Pius X lyceum—

hulp ettelijke dollars winst via die maatschappijen terugkrijgt, is het dan zo gek dat er mensen zijn die geweld gebruiken om er wat aan te doen?

GEWELD

We leven nog in een wereld die zo onrechtvaardig is dat er vorig jaar bijvoorbeeld \$ 400.000.000.000,— dat is f 1460.000.000.000.— aan wapens is uitgegeven waarvan alleen al in Vietnam \$ 110.000.000.000,— terwijl 2.000.000.000 mensen een kriebelig gevoel in hun buikje hebben, ondervoed zijn of op dit moment liggen te krepereën.

Zelfs overtuigde christenen als de priesters Camillo Torres of Helder Camara zeggen dat geweld helaas onvermijdelijk geworden is. Ze zijn revolutionairen in een schijnheilige en korrupte kerk, waarvan de leider openlijk kollaboreerde met de bestaande regimes door het westerse imperialisme in Bogota niet af te keuren.

De kranten noemde in commentaren de moord op Von Spreti lafhartig en misdadig, natuurlijk is geweld nooit goed te keuren. Maar de kranten v. g. e. t. e. n. één ding. Deze moord is gepleegd door mensen die tot wanhoop gedreven zijn. Maakt één moord iets uit op de vele duizenden moorden die elke dag door de regimens in samenwerking met de westerse maatschappijen, het imperialisme, op onschuldige mensen gepleegd worden?

Deze geest spreekt uit de geschriften van Guevara en uit films als La Hora de los Hornos. Ook uit een analyse van de aksies is de wanhoop af te lezen: eerst alleen landguerilla tegen soldaten van de regeringen; er zijn verhalen van boeren die verbaasd stonden dat ze nu eens gewapende mannen zagen die niet hun bezittingen stalen en niet hun vrouwen verkrachten, later het beroven van banken en speelholen; als een bankbediende zijn baan verloor of als spullen van een spell leider van een speelbank bij een overval beschadigd werden, deelden ze in de buit — het was de revolutionairen alleen om de poen te doen —, daarna ontvoeringen van grootgrondbezitters en dat soort lui en tenslotte ontvoering van konsuls en ambassadeurs.

Met zo'n ambassadeur in handen kunnen ze eisen stellen. Zijn die ingewilligd dan gaat de man vrijuit. Worden ze niet ingewilligd dan moeten de revolutionairen wel laten merken dat het menens is ander zijn de volgende ontvoeringen waardeloos. Een moord is dan noodzakelijk. Nog een keer ten overvloede: geweld is onder geen enkele omstandigheid goed te keuren, maar het is belachelijk om deze mensen af te schilderen als laffe misdadigers. Het zijn wanhopige misdadigers, te vergelijken met de mannen uit de ondergrondse van '40-'45.

lees verder over het ONDERWIJSFRONT

Dezelfde wanhopigheid als bij de Tupamaros in Uruguay (zie stukje over Zuid Amerika) zien we in Nederland bij het Onderwijsfront. Natuurlijk in veel minder sterke mate en op een iets ander vlak. Honger hoeft in Nederland niet meer bestreden te worden, maar wel woningnood, diskriminatie, geestelijke prostitutie van het grootkapitaal op het proletariaat en de uitbuiting van de derde wereld door het westerse imperialisme. Het Onderwijsfront heeft zich ontwikkeld van een verzameling aksiegroepen die enkel tegen de benen van de schoolmeesters trapt — denk aan de aksiegroep plus 10 — en die dat dan met een groot woord anti-paternalisties of anti-autoritair noemden, tot een marxistische organisatie die op het ogenblik bezig is met bezinning en

politieke scholing. Er komt dan ook een stortvloed van interne brosjures los, geschreven in de vaktaal van de marxisten. Wat je ook tegen Marx en zijn volgelingen hebben mag, in deze brosjures staan erg duidelijke analyses van de huidige kapitalistische maatschappij, onze maatschappij, weet je wel, en van de positie die het onderwijs daarin inneemt.

In het volgende nummer van bolwerk zullen we een vertaling van een van de belangrijkste stukken van het Onderwijsfront plaatsen, gezuiverd van kleine leugentjes en grote onwaarheden en met een minimum aan marxistische of andere vreemde uitdrukkingen. Tot dat minimum horen termen als konsumptie (maatschappij), seleksie, (anti-)autoritair, proletariaat, en (neo-) kapitalisme die je wel bekend zullen zijn. Vraag ze anders even aan de leraar.

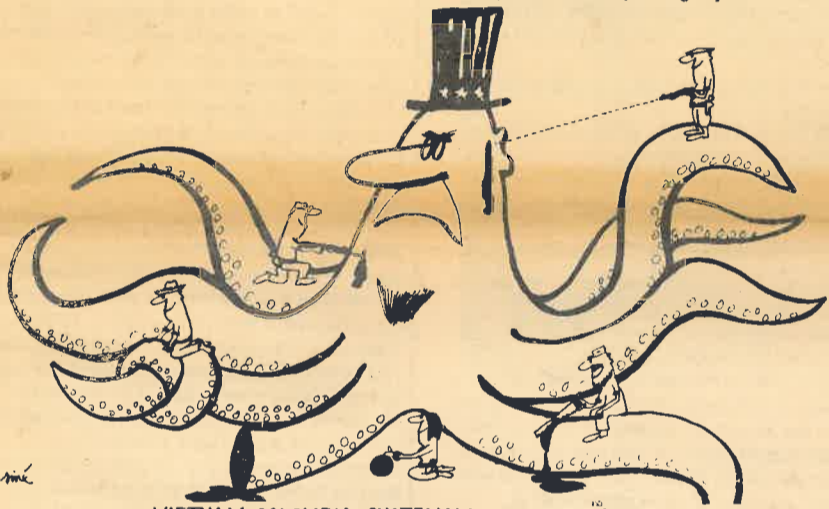
Marxistische begrippen als maatschappelijke onderbouw en bovenbouw hebben nog wel wat toelichting nodig. Misschien heb je daar al iets over gehoord in de godsdienst- of geschiedenisles, maar dat is vaak niet helemaal juist en zeker niet voldoende, want ons onderwijs is er niet op gericht de kindertjes kommunistiese theorieën bij te brengen.

Onderwijsfront

Marx onderscheidt in de samenleving een onderbouw en een bovenbouw. De onderbouw wordt gevormd door de economische verhoudingen: de materiële banden tussen personen en die tussen organisaties van personen (b.v. bedrijf, staat). De bovenbouw, die zoals de naam aangeeft rust op de onderbouw, bestaat uit de meer geestelijke zaken zoals huwelijk, gezin, opvoeding, cultuur, onderwijs, rechtspraak e.d. Nu is Marx belangrijkste stelling dat de bovenbouw bepaald wordt door de onderbouw, en dat je de onderbouw dus moet veranderen als je de bovenbouw wilt veranderen. Bijvoorbeeld: de opvoeding van een kind wordt bepaald door de financiële positie van de ouders. Sijfers wijzen dit uit. De zoon van een dokter, rechter of fabrikant heeft ± 80% kans dat hij op een middelbare school terecht komt; een kind van een arbeider ± 5% (1966 proefschrift van socioloog Van Heek). Het verschil in ontwikkelingskansen voor de verschillende milieus zal door economische maatregelen opgeheven moeten worden. Dit is het probleem van de externe democratisering van het onderwijs. Al weer iets geleerd.

Ander voorbeeld: het geestelijk klimaat waarin een arbeider moet werken zal door de fabrikant zo ingericht worden dat de arbeider zo produktief mogelijk is. lees door oppag. 9

VIETNAM, COLOMBIA, GUATEMALA, BOLIVIA, VENEZUELA, ETC. ETC.

Vrijwel alle Zuid Amerikaanse landen hebben hun eigen revolutionaire beweging.

De Tupamaros, revolutionairen van Uruguay, genoemd naar een Indiaans verzetsheld tegen de Spaanse kolonisten, en het bevrijdingsfront Fal in Argentinië zijn de bekendsten.

Midden en Zuid Amerika vormen op het ogenblik een vruchtbare voedingsbodem waaruit de revolutionaire bewegingen als paddestoelen opschieten. Zij voeren bijna allemaal een zogenaamde stadguerilla. Dit soort guerilla is een stuk effectiever dan de oerwoud of landguerilla drijft

la die Che Guevara propageerde. De revolutionairen kregen namelijk met hun oerwoudguerilla geen poot aan de grond, omdat de troepen van de regimes de boeren dreigden met terreur als zij de guerilleros hielpen.

En het is bekend dat iedere guerilla drijft op de steun van de (plattelands) bevolking.

De guerillastrijders werden onvoldoende bevoorrad — de boeren keken wel uit — en ze konden hun ideeën ook niet verspreiden onder de bevolking want de regeringstroepen konden de slecht uitgeruste verzetstrijders met gemak ver het oerwoud in drijven.

Zo groeide de revolutionaire beweging niet omdat de ideologie niet bij de bevolking bekend was; ze werd zelfs steeds kleiner doordat er steeds meer strijders stierven door uitputting en ziekte. Een tweede en misschien wel de belangrijkste reden waarom het afliep met de landguerilla was en is de aanwezigheid van de CIA (de Amerikaanse geheime dienst) in Zuid Amerika. De CIA „adviseert“ de regeringstroepen bij de bestrijding van guerilla. Daarvoor bestaat een korps van specialisten de groene baretten, ook bekend van de oorlogen in Korea en Vietnam. Het is zeer waarschijnlijk dat de groene baretten daadwerkelijk aan de guerillabestrijding hebben deelgenomen. En tegen een overmacht van deze technies zeer goed uitgeruste specialisten uit de USA kon zelfs Che niet op.

De drijfveren die hen bewegen zijn overduidelijk, en het is erg belangrijk dat je daar eens goed over nadenkt, omdat je dan hun daden in een heel ander licht gaat zien. Ze zeggen wel eens: een hongertlijer is een rooie rakker, en als je nou weer dat zo'n 95% van de Zuid Amerikaanse bevolking honger lijdt terwijl de rest zich volvreut, in grote zwembaden rondspartelt, knotsen van huizen laat bouwen en nog steeds rijker wordt, en als je nou ook nog weet dat in bijna al die landen een militair of ander diktatoriaal of kwasi-demokraties regime aan de macht is, dat geen vinger uitsteekt om ook maar iets te veranderen aan die situatie, is het dan zo gek dat het marxisme bij die mensen aanslaat?

Als je weer dat bijna alle bodemschatten in het hele kontinent door westerse, vooral noord Amerikaanse, maatschappijen opgegraven en geëxporteerd of verwerkt worden, dat de Verenigde Staten voor elke dollar ontwikkelings-

In dit nummer wordt een begin gemaakt met de behandeling van een tweetal onderwerpen, die in eventueel volgende te verschijnen nummers verder zullen worden uitgewerkt. Het eerste is engagement in de literatuur, popmuziek etc. (lekker vrijblijvend dus). Het andere de funktie van het onderwijs en andere maatschappelijke problemen. Het is de bedoeling de theoretiese basis te vormen voor de aksiegroepen hier op school.

uniek

In de loop van de maand mei wordt er, naar wij uit doorgaans betrouwbare bron vernemen (waar heb ik dat toch meer gehoord?), een forum verwacht over leger en dienstweigeren waarin zitting hebben een militair en een dienstweigerer („dat heeft het schoolparlement dan toch maar bereikt,” zei George Haringhuizen). Deze forumavond is toegankelijk voor alle belangstellenden. D.w.z. ouders-leraren-leerlingen en verdere belangstellenden. Een dergelijke „open” avond mag toch wel uniek genoemd worden!

Fred Zoomers

Actiegroep Dolle Ina zoekt voor een van haar cliënten een computer die in staat is om cijfers te produceren. Brieven gaarne onder nr. 5c van dit blad.

Te koop aangeboden Flying Junior zeilboot, geheel compleet. Nr. FJ234. Nieuwprijs f 2400,-, spec. prijs voor Puistieners f 1500,-. Reacties worden gaarne ingewacht bij N. v.d. Hoek klas 5c.

10 GEBODEN VOOR DE ALGEMENE OBJECTIVITEIT

1. Gij zult niet generaliseren.
2. Gij zult uzelf niet boven een ander verheven voelen.
3. Gij zult trachten u in de denkbeelden van een ander te verplaatsen.
4. Gij zult niet afgaan op het uiterlijk.
5. Gij zult eerlijk zijn tegenover uzelf en tegenover anderen.
6. Gij zult u geen vooroordelen aanmeten.
7. Gij zult u verantwoordelijk voelen voor het wereldgebeuren en ervan overtuigd zijn, dat uw stem wel degelijk meetelt in deze maatschappij.
8. Gij zult lachen om mensen, die deze geboden in acht trachten te nemen.
9. Gij zult gedenken, dat u niet voor uzelf alleen leeft.
10. Gij zult u er van bewust zijn dat u deze geboden constant overtreedt.

Deze gegevens zijn ontleend aan plakkaat uit lokaal 39.

te laat

Wiskundeleraar: „Als jij te laat bent, ben je te laat en kom ik te laat binnen, dan ben ik te laat. Maar dat is niet erg. Voor jullie heeft het altijd consequenties”. Inderdaad

BOLLETTIN

SOOCIËTEIT

Op vrijdag 20 mrt. j.l. ging Famos (Vondelstraat 29, tel.: 38 83 80) een soosieteit voor leraren en leerlingen van start.

Deze soosieteit stelt zich tot doel om informeel, interscholair contact tussen leraar en leerling te bevorderen. Dit willen de organisatoren niet zomaar vrijblijvend, maar men wil op zo'n avond een bepaald thema aan de orde stellen. Een avond in dit open trefpunt zal dan ongeveer als volgt kunnen vervloppen:

Na een korte inleiding kan er onder het genot van een pilsje of kolaatje worden gediskussieerd over de gezamenlijke belangen en problemen. Op 20 mrt. was het dan zover.

Aan de orde was het in de mist gaan van verreweg de meest schoolparlementen. Om de leraren en leerlingen van te voren wat op te warmen waren er op ruim zeven scholen een kleine 2000 (tweeduizend) pamfletjes (gericht) verspreid. Resultaat: op de bewuste avond kwamen zegge en schrijve DERTIG (30 - thirty - trente - dreissig - jammer . . . ik ken niet meer talen) belangstellenden.

Maar desalniettemin blijven de organisatoren optimistisch en blijven ze proberen het informele contact tussen leerling en leraar te bevorderen, maar het lijkt wel veel op vechten tegen de bierkaai.

Dit artikelje is nu niet direkt een opwekkend middel, voor degenen die proberen om hier op school een soosieteit voor leerlingen en leraren op poten te zetten.

Maar misschien is er hoop voor een dergelijke soos, want 52,4% van de leerlingen zegt immers „ja” tegen informeel contact met de leraren. (Dit laatste gegeven ontleent aan de Bolwerk-enquête)

Fred Zoomers

JIJ OOK AL??

Wiskundeleraar tegen geschrokken leerling: „Ben jij ook al zo iemand, die met democratie te koop loopt? Nou ik ook.

Ik vraag me af, wie het hier iemand het lastigst kan maken, jij of ik? Maar dat hoef ik me niet af te vragen.

Je zal me het komende jaar wel leren kennen. Je bent het er kennelijk niet mee eens.

‘t Is gewoon een regel van fatsoen, dat je luistert, wanneer iemand wat zegt. Wen maar gauw af, wat je gedaan hebt en wen maar gauw aan wat je moet doen.”

Na de les komt de leerling de gang op, vloekend op zo'n leraar.

VRAGEN

Waarom mag een leraar alles beslissen?

Waarom kan een leraar een leerling belachelijk maken zonder hiervoor straf te ontvangen?

Waarom kan dat omgekeerd niet?

Waarom mag ik me niet kleden zoals ik wil?

Waarom mag ik niet in de pauzes binnenblijven als ik dat wil?

Waarom is het schoolparlement nu al ingekapseld?

Waarom worden de lagere klassen gediscrimineerd ten opzichte van de hogere klassen?

Waarom hebben de leerlingen geen lokalen waar ze kunnen roken?

Kan iemand hier antwoord op geven? Graag via Bolwerk.

EN EEN POGING TOT ANTWOORD

Ja, en deze vragen vonden we dan in de kopijbus, helaas niet ondertekend. Toch wil ik proberen om op een paar van deze vragen in te gaan, laat ik beginnen met de eerste:

In deze eerste vraag komt de veel gemaakte (begrijpelijke) vergissing naar voren dat de leraar verpersoonlijkt wordt met het autoritaire onderwijzen. De leraar wordt door de leerling gezien als iemand die saai les geeft en door strenge maatregelen orde houdt.

De schoolleiding wordt als een onpartijdige instantie gezien en het ministerie is er helemaal niet.

Men vergeet dus dat de leraar vast zit aan een leerprogramma, dat hij (of hij het nu wil of niet) aan de leerling moet opleggen. De leraar en leerling zitten dus in feite in het zelfde schuitje (het van boven opgelegde leerplan), ze doen allebei dingen waarover ze niet eerst zelf hebben nagedacht.

Ook wil ik proberen om op de zesde vraag in te gaan:

Over dit inkapselen heb ik zo mijn eigen kleine theorie en dit luidt als volgt:

Op de vergaderingen van schoolparlement komen ontzettend weinig belangstellenden, d.w.z. dat ontzettend weinig leden van onze schoolgemeenschap (hierin betrek ik ook de ouders) zien hoeveel fouten er aan dit schoolparlement kleven.

(Gelukkig heeft het schoolparlement ook nog een hele enkele goede kant.)

En omdat weinig mensen constateren dat er iets fout zit met het S. P., is er ook weinig animo om die fouten te verbeteren. Op deze manier zijn eral en zullen er nog vele schoolparlementen de mist in gegaan. Het is dus niet alleen de onwil van deze of gene schoolleiding, Schoolparlementen worden ingekapseld omdat wij dat toestaan door gebrek aan belangstelling te tonen. En nogmaalt als wij de fouten niet zien, kunnen we ze ook niet verbeteren.

Hiermee heb ik geprobeerd om op twee vragen een antwoord te geven, op de andere vragen mag een ander het antwoord proberen te vinden.

Fred Zoomers

ALLEEN MAAR ZWART

de lucht is grijs en grauw
de wind grabbelt de laatste bladeren bij elkaar
en ik zit hier maar
alleen voor mijn verlichte raam
de school gaat juichend joelend uit
straten zijn weer vol vertier
kinderen vechten om hun buit
van gekleurd papier

één jongetje blijft treurig staan
de kinderen slaan hem nu. vlug en hard.

hij is zwart.

opnieuw gebracht

De wolluf en de seve goitjes

Der wazze seve goitjes en op een dag mos de ouwe geit naar de mart om der bonkaart te verpatse en toen see se tegen de geitjes: „jonges, moe mot effe weg, geen rottigheid uithalen en as de wolluf komp, seg dan as dat ie dood kan falle. Niet ope doen.

Das dan foor se ruige roodkopere, see de geit, nou de mazzel hoor.

Toen de ouwe weg was, gonge de geitjes spelletjes doen en alles was kits tot datter op de deur wier gerammeld. Daar hebjut gedonder in de glase, seejen de geitjes. „Wat mot je?” see der een. Maak de deur es effe ope” see de wolf die buiten sting en de boel wou vernaggele.

„Je suster” seeje de geitjes die hoorden dattet de wolluf was. We kijke wel uit hoor. Laser op hufter, neem je tante in de feiling.”

Affijn, de wolluf drukte sen porum want tie foelde weldatte de geite in de smiese hadde dattut een fuil bakkie was. Effe later kwam ie trug en see met een frouwestem datte se de deur op moste make, want de tent sat nog op slot. De geitjes dochte dat alles jofel was, maar een-tje wasser tog so link de wolluf te frage se poot te laten sien.

De wolluf snapte dattie fout ging assie sun haneke liet sien, dus drukte ie sun porum maar weer.

Nouw mossie wat anders fersinne en ie douwde sun jatte in het meel, om se wit te late schijnen.

Toen de geitjes weer vroege om zijn grijpstuivers te laten sien dochte se dat alles oke was en se seeje „goeie soep jonges, ope die tent”.

De wolluf kwam binne en see „nouw heb ik jullie aan de staart, fuile stinkers”.

De geitjes schrokke sich ut laserus. De wolluf sloeg se hallef lens en frat se op. Alleen ut sefende geitje was so link om in de klok te duike en bleef daar sitte tot de wolluf pleite ging.

Affijn, savus kwam de ouwe geit hardstikke in de lorum thuis en ut kleine geitje see dat die rot wolluf de andere ses in sun muil had gedouwd.

„Soon stuk schorum”, see de ouwe die hard de schurft in kreeg, „die rot geitjes sal ik die goser is effe aflere.”

De ouwe nammun ont houten gong met ut geitje naar ut hol van de wolluf, die met sun folle pens foor pampus lag te snurke.

„Hepij mun kindere opgefrote, loeder” schreeuwde de ouwe.

De wolluf wier wakker en schrok sen eige rot. „Ben je belaser” see ie gauw. „Ik hep geen poot buite de deur geset,”

„Hij liegt dattie barst”. riep het geitje, „ik hep put eiges gesien”.

De ouwe sprong naar de wolluf toe en sloeg um met een opdonder se harses in.

De wolluf lag meteen kassie ses en was in un mum van tijd de pijp uit. De ouwe nam un neiffie en snee de pens van de wolluf ope.

„Daar benne we weer”, seeje de ses geitjes.

„Jullie kenne fan geluk spreke”, see de ouwe.

„daar wasje bijna de pineut geweees. Affijn, om kort te gaan, se douwde de bast van de wolluf fol met kije en laserde um in de majum. En de geitjes leefden nog lang en gelukkig.

Schoolraad

De schoolraad is als een olieveld: allemaal jaknikkers.

Broeder Benediktus

(advertentie)

Mobylette!

Uw adres:
COR KAPTEIN

Overtoom 528 ; telefoon 183271

REEDS VANAF f. 399

Voor model EEG en Cady.

Onze bekende regeling, Ceen rente en kosten.

Basketbal 1G - 1E

Op 6 januari vond de eerste basketbalwedstrijd tussen 1G en 1E plaats onder leiding van de heer A. W. Bertens. Meteen nam de uitdager 1G de leiding. Hier moest volgens 1E wat aan gedaan worden. Dit gebeurde ook want 1E won op het laatst toch nog met 12 - 5.

De tweede ontmoeting was op 27 januari. (weer, net zoals de derde wedstrijd, onder leiding van de heer A. W. Bertens)

Weer nam 1G de leiding nu met 6 - 0.

Deze voorsprong bleef echter behouden want het werd tenslotte 12 - 6. Toen kwam op 17 februari de belangrijke beslissingswedstrijd.

Het was weer het oude liedje, 1G nam namelijk weer de leiding met 6 - 0. Zeer benauwd werd het voor 1G in het begin van de tweede helft want toen werd het verschil verkleind tot 2 punten. Toch kwam 1G terug want dat bleek wel uit de einduitslag die namelijk 14 - 10 werd. 1G was winnaar!

Er werd een mooie beker uitgereikt.

Dit was mogelijk door de medewerking van de heer Dikkens die de beker voor ons in orde heeft gemaakt. U kunt hem bezichtigen want hij staat in de prijzenkast.

(herkenbaar aan het basketballetje op de deksel). Dank u wel mijnheer Dikkens.

Misschien gaan er nu meer eerste klassen een wedstrijd organiseren.

Eddie Brandsma 1G.

The Mothers of Invention zijn opgericht door Frank Zappa. Zappa is (was, lievergezegd, want de Mothers bestaan niet meer) tevens de leider en komponist van de groep. Oorspronkelijk speelde Frank Zappa met Roy Estrada (bas) en Ian Underwood (piano), later zijn er allerlei mensen met allerlei instrumenten bijgekomen. Meestal bestond de groep uit zo'n 8, 9 man. Zappa (geboren in Baltimore, Maryland, USA; 21 dec. 1940) zou je een muzikaal genie kunnen noemen.

Zijn komposities neigen naar de (heden-daagse) klassieke muziek, daarnaast componeert hij experimentele elektronische muziek, aan de andere kant creëerde hij een nieuwe popmuziek op basis van rock and roll, rythm and blues en de Amerikaanse blues. Bovendien hebben de Mothers of Invention feilloze imitaties gemaakt van andere muziekstijlen zoals de teenybopper muziek uit de jaren '50. De LP Cruising with Ruben & The Jets is geheel gewijd aan deze muziek.

De tekst van het nummer „Deseri” is typerend voor dit soort muziek:

When I'm dancing with Deseri;
all the boys are jealous of me
I'm as happy as I can be
Oh Deseri
I'm as happy as I can be
whenever I'm with Deseri
she saves het loving just for me
oh Deseri

En dat gaat dan zo een tijdje door en dat alles overgevoelig gezongen, compleet met koortje op de achtergrond, cliché-pingelpianootje, een stukje tekst, gesproken met een diepe gevoelige Elvis-Presley-stem (Deseri, the first day we met, I'll never forget, I saw you walking down the street enz.)

Een mooi voorbeeld van de theatrale sentimentaliteit van deze liedjes is

„Stuff up the cracks”:
If you decide to leave me
it's all over
I tried to make you happy
I gave you all my love
there's nothing left for me to do but cry
stuff up tje cracks
turn on the gas
I'm gonna take my life.

Maar wie nu denkt dat de Mothers zich enkel bezig hebben gehouden met tamelijk onschuldig protest zo als persiflages op de pretentieloze I love you - don't make me blue - I'll always be true - muziek die heeft het mis. Op de andere elpees, zoals „Freak out”, „Absolutely Free”, „we're only in it for the money” levert Zappa kritiek op alles wat volgens hem fout zit.

De Amerikaanse konsumptiemaatschappij, de plastic people, the American way of life krijgen er danig van langs. Luister bijvoorbeeld maar naar „Marry you're a beast” op de l.p. „We're only in it for the money”:

I'm gonna tell you the way it is
and I'm not gonna be kind or easy
your whole attitude stinks, I say
and the life you lead is completely empty
you paint your head
your mind is dead
you don't even know what I just said
that's you: American womanhood! !
Ook in „Brown shoes don't make it” op de LP „Absolutely Free” wordt de kapitalistische maatschappij op de hak genomen:
Be a loyal plastic robot
for a world that doesn't care
smile at every ugly
shine on your shoes and cut hour hair

Be a jerk and go to work 2x
do your job and do it right
life's a ball, TV tonight
do you love it, do you hate it?
there it is the way you made it!

Ook het generatieconflict wordt aangegipt bijv. in „You're a lonely little girl”:

THE MOTHERS ZIJN GEENGA-GEERD

ZEGT JOHAN LOOGMAN

You're a lonely little girl
but your mommy and your daddy don't care
the things they say
just hurt your heart.
it's too late now for them to start
to understand the way you feel
the world for them is too unreal
so you're lonely, lonely, lonely little girl

In „Mom and Dad” wordt de gemiddelde doorsnee Amerikaan (lid van de zwijgende meerderheid, zou je kunnen zeggen) afgeschilderd:

Ever take a minute just to show
a real emotion?
In between the moisture cream and
velvet facial lotion?
Ever tell your kids you're glad that
they can think?
Ever say you loved them?
Ever let'em watch you drink?
Ever wonder why your daughter
looked so sad?
It's such a drag to have to love a
plastic Mom and Dad

De LP „We're only in it for the money” is helemaal uitgevoerd als „Sgt. Peppers lonely hearts' club band”.

De LP „We're only in it for the money” is helemaal uitgevoerd als „Sgt. Peppers lonely hearts' club band”. Evenals op Sgt. Peppers komt één nummer twee keer voor, n.l. „What's the ugliest part of your body?” Het nummer „you're a lonely little girl” doet ook sterk denken aan de Beatles. Op deze LP staan ook een paar nummers die de hippies fijntjes in de maling nemen. Bijvoorbeeld „Flower punk” (op de wijs van „Hey Joe” van Jimi Hendrix):

Hey punk. where are you going
with that flower in your hand?
Well, I'm going up to Frisco to
join a psychedelic band.
enz.

In „Who needs the peace corps” is een hippie aan het woord:

(...)
I'm completely stoned
I'm hippy and I'm trippy
I'm a gypsy on my own
I'll stay a week and get the crabs and
take a bus back home
I'm really just a phony
but forgive me 'cause I'm stoned
enz.

Frank Zappa gelooft niet in de hippie-generatie; zij doen precies wat hun ouders deden, alleen op een andere manier. Hij verwacht meer van de mensen, die nu 12-

13 jaar zijn. Hij gelooft eerder dat zij de maatschappij zullen veranderen dan de hippies, die met bloemetjes gooien en lief en aardig doen, maar niets wezenlijks doen om de maatschappij-structuur te veranderen. Over de manier om de maatschappij te veranderen zegt Frank Zappa: „Het is beter als bemiddelaar op te treden van ideeën, die je voorstaat, tegenover de mensen die minder goed geïnformeerd zijn. In zo'n leraarspositie bereik je meer dan als vlaggezwaaijer of cheer-leader. Wat belangrijk is, is dat de jonge mensen de media, de massakommunikatiemiddelen binnendringen, omdat die gekontrolleerd worden en het volk voorlichten. Niet een undergroundblaadje maken, maar met een net pak en kort haar de bestaande media binnendringen. Dat is pas „underground” volgens mij. De moed op te brengen, je daar in te werken en iedere dag die oorlog te voeren met de onwetende mensen, daar bereik je iets mee. Het is uiteindelijk heb je zo een kans om iets te veranderen.”

Sommige mensen vinden de muziek van de Mothers afschuwelijk. Maar het is niet te ontkennen dat hij geweldig knap in elkaar zit. (Ik vind Bach ook afschuwelijk, toch zit de muziek van Bach heel knap in elkaar en Bach wordt een genie genoemd.) Zappa zegt zelf van zijn muziek: wij maken lelijke muziek voor lelijke mensen. (ugly music for ugly people) Je moet iets verschrikkelijks ook op een verschrikkelijke manier zingen. Vorm en inhoud zijn één, zou Olthof zeggen.

GEWAARDEERD

Dat de muziek van de Mothers ook gewaardeerd wordt blijkt uit de lijst van de Tien Beste Popplaten Ooit vervaardigd, samengesteld door mr. A. Heerma van Voss, met medewerking van 10 bekende Nederlandse popmuziekrecensenten (w.o. Jan Donkers, Peter Schröder e.v.a.). No. 6 op deze lijst staat de Mothers lp „Uncle Meat” en no. 10 staat „We're only in it for the money”.

Op de lijst van de twintig Beste Pop-kunstenaars (-groepen) aller tijden, eveneens

van mr. A. Heerma van Voss, staan de Mothers of Invention 2e, Frank Zappa heeft een gedeelde 17e en 18e plaats samen met The Who.

Naast de elpees waar hierboven enige teksten van zijn afgedrukt zijn de volgende elpees verschenen!

- Lumpy Gravy - een LP met instrumentale modern-ballet-muziek, waar behalve de Mothers nog vele anderen aan meedoen.
- Hot Rats - instrumentale muziek.
- Uncle Meat - een dubbel-elpee, waarvan de teksten gaan over de hedendaagse mens in de laat-kapitalistische konsumptiemaatschappij. Op „Uncle Meat” staat ook veel instrumentale muziek.

- Burnt Weeny Sandwich, onlangs uitgekomen met — alweer — veel instrumentale muziek.

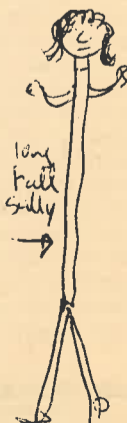
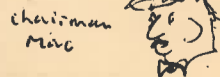
Waarschijnlijk is „Burnt Weeny Sandwich” de laatste elpee die uitkomt van Mothers. Eind 1969 zijn de Mothers of Invention opgeheven.

- Mothermania - een verzamel LP. Sommige mensen vinden Frank Zappa helemaal niet konsekwent. Hij zegt wél: „Trek een net pak aan en knip je haar af en draai mee in het maatschappelijke systeem,” maar hij doet het zelf niet. Misschien is Zappa vooral een zakelijk genie. Hij heeft zijn eigen platenmaatschappij opgericht („Bizarre”) en hij gaat popfestival organiseren (er zijn plannen voor een festival in het Amsterdamse Bos). Goed, tot zover deze kritiese noot.

Nou, aan dit stuk moet nou maar eens een eind komen. Ik zou willen eindigen met de tekst van „What's the ugliest part of your body?”:

What's the ugliest part of your body?
What's the ugliest part of your body?
Some say your nose
Some say your toes
But I think it's your mind
Your mind
I think it's your mind.

Johan Loogman.

tekeningetjes ontstaan tijdens het schrijven van dit stuk.

Popanaliese ::

EARTH OPERA

Teksten en muziek van Earth Opera zijn voor 90% afkomstig van Peter Rowan, die voordat de groep bestond voor zijn plezier al een groot aantal songs had geschreven. Op de Boston Be-in van 1967 ontmoette hij mensen met wie hij samen kon gaan spelen, en zo ontstond de Earth Opera. Met deze groep zette Peter Rowan uiteindelijk de beste nummers van zijn eigen oude repertoire op de langspeelplaat (Earth Opera-Elektra EKS 74016).

Het eerste nummer van deze L.P. omvat eigenlijk alle onderwerpen die later ook apart in de andere nummers naar voren komen. Om binnen de beschikbare ruimte een goed beeld te geven van de inhoud van deze L.P. houden we ons verder alleen bezig met dit eerste nummer.

The Red Sox are winning

When you are gone, I keep track of the time in my diary line by line, and the past is behind it was so long ago, when believing and beauty celebrated the birth, it was green, lovely green we could fly like milkweed.

But nowadays no-one seems to care they laugh at me when I ride my bike turn away in shame when I fly my kite.

I spend my Saturdays alone in the mirror arranging my hair, in the end what is there to talk of? Passing time should I turn of the TV? Or go to the race-track and bet on the dogs? And the weather is strange, no summer this year in the days of the war, but the Red Sox are winning!

Let's make Boston Amerika's number one Base Ball City . . . ! Kill the hippies, kill the hippies . . . !

Wat wij hieronder doen is niets anders als het weergeven van de gedachten die wij hadden, toen we deze tekst doorlezen; men hoeft hier verder geen enkele waarde aan te hechten. In het eerste deel komt heel sterk een romanties verlangen naar het verleden naar voren. Naar de tijd waarin de mensen nog in het leven geloofden, naar de tijd van de groene weiden, van sprookjes en op bezemstelen vliegende heksen. (Overigens een veel voorkomend verlangen in de popmuziek; vgl. Beatles, the Band, Incredible Stringband, enz.) Hij zit bijvoorbeeld bij zijn dagboek te mijmeren, waarin die vroegere tijden regel voor regel beschreven zijn. Ook uit een soort verval overigens, wat moet hij anders doen? Alles wijst op die gelukzalige verleden tijd, die inderdaad „verleden tijd“ is. Want tegenwoordig beleven we heel andere tijden. Tijden van beton, efficiëntie en raketten. Tijden waarin die romantiese ideeën belachelijk en kinderachtig zijn. „Daar koop je niets voor“. Den mensen lachen je uit en vinden je een schande voor de maatschappij, als je dingen doet die niet meer in deze maatschappij passen. (fietsen, vliegeren) Zie verder ook het nummer Lather van Jefferson Airplane. Het laatste deel maakt een veel neerslachtiger indruk dan de vorige koepletten. Het verlangen naar het verleden in de keiharde wereld van vandaag maakt dat hij helemaal op zichzelf is aangewezen (hij kijkt veel in de spiegel, schrijft in zijn dagboek; allebei eenzaamheidssymbolen!). Die eenzaamheid brengt verval met zich mee, die hij weergeeft in de symbolen van de tegenwoordige tijd: Hij heeft het over zaterdag, de vrije dagen die men door moet zien te komen. Men moet zich ergens mee bezig zien te houden (in de letterlijke betekenis van het woord!), meestal zo passief mogelijk. T.V. kijken?

Wedden bij de hondenraces? Praten over het weer?

Het is vreemd weer. Geen zomer dit jaar! (De tekst is hier opeens er spookachtig, dreigend! In deze dagen van oorlog

(er wordt ook wel beweerd dat atombommen de weersgesteldheid drasties beïnvloeden)

maar Fijenoord wordt landskampioen! De tekst is vol tegenstellingen hier. Eerst praten over het weer, dan over de oorlog, waar men zich dan weer niets van aan blijkt te trekken, want het belangrijkste voor de mensen is nog steeds welke voetbalploeg er wint, en niet hoeveel mensen er bij gevechten doodgemaakt worden. Uit dat onberedeneerde gevoel van: Hup Fijenoord, komt zelfs nog vrij makkelijk de niet beredeneerde haatkreet voort: Kill the hippies! (Terwijl die zich vaak juist met dat romantiese wereldbeeld, en ook met die oorlog, maar in elk geval niet met T.V. en voetballen, ophielden.)

In tegenstelling tot de eerste L.P. zijn de nummers van de tweede langspeelplaat (The Great American Eagle's Tragedy) veel meer speciaal voor deze plaat geschreven.

Van deze L.P. willen we in het bijzonder het titelnummer noemen, voornamelijk omdat we het erg goed vinden. Goed bijvoorbeeld vanwege de wanhoop die eruit klinkt, vanwege de als mitrailleur klinkende drums, vanwege de manier waarop de positie van Amerika in de wereld, en speciaal in Vietnam, in de tekst is gestopt.

Ergens halverwege komen de volgende regels voor, waarin het protest doorklinkt:

.. His silver arrow scorched the sky and I can hear the Eagle scream . . . Met die zilveren pijl, die de hemel verbrandt, wordt waarschijnlijk een bommenwerper bedoeld, die de Amerikaanse Adelaar van angst doet krijsen. (die van het Amerikaanse wapen afkomstige wapen staat voor het oude, rechtvaardige Amerika)

En de tragedie is dat ten slotte elk protest verdwijnt in de „stille meerderheid“ van de mensen die in de overwinning geloven als oplossing:

.. The victory silence is consuming me, But we've killed at last the Eagles' cry . . .

Luister (!) vooral naar de wanhoop van het einde:

the kingdom is crumbling the king is in the counting-house laughing and stumbling, his armies are extended way beyond the shore as he sends our lovely boys to die as we send our lovely boys to die as you send our lovely boys to die Oh people, I can't stand it anymore oh God Bye bye bye die die die Stop the war STOP THE WAR oo OOH!!!!

And call out before the God; in a foreign jungle war.

STRIP
(zeer primitief)

Panel 1: was een kortharig werklustig element
↓ dood (vermoord)

Panel 2: help! meent!

Panel 3: wat is er gebeurd?
↑ langharig werkschuw element

Panel 4: we heeft 't gedaan?
↑ langharig werkschuw element (stelt altijd kritische vragen, zie ook 2)

Panel 5: ik ongelukkige
↑ langharig werkschuw element (heeft altijd met iedereen medelijden, toch met zichzelf)

Panel 6: ik ben onschuldig!
↑ kortharig karriere-makend individu (altijd nuttig voor de gemeenschap)

Panel 7: schuldig!!!
↑ langharig werkschuw element (heeft 't altijd gedaan) individuen

Panel 8: Ha Ha!
↑ kortharig werkschuw element (trekt altijd aan het kortste eind)

EINDE!

Oorlog en Vrede.

Is oorlog geen vrede?
En is vrede geen oorlog?
Wordt er onder oorlog meer gebeden?
Wat is vrede eigenlijk?
Waarvoor al die gebeden?
„Vrede zal er nooit komen“
Dat is het wat iedereen zegt
Je kunt er alleen maar van dromen.
Men vindt oorlog wreed
Maar toch zal de dag komen
De dag dat alles goed zal zijn
Er zullen dan geen mensen meer sterven
Geen hart doet dan nog pijn
Voordat dit gebeurt, nog heel lang
Lang na het leven mijn

B. E. 2H

Motorheld,

Gij zoon der dapp'eren
Gij laat Uw haren wapp'eren
In de zwoele, zwiepende zomerwind
Waarin Gij komt aangestoven zo gezwind
Dat ik mijn herte harder voel kloppen
In boezem en in ving'rentoppen.
Ik voel me getroost en ben gebaat
Als ik kijk naar Uw stoere man'lijke gelaat.
Uw trotse mond en taai neus
Maken U toch zo flatteus
Uw vurige ogen
Die mij nog nooit bedrogen
Dringen door mijn herte en ziel.
Oh, Gij zijt toch zo stabiel
Op U kan ik vertrouwen
En daarom van U houden
Oh Prinsch mijner dromen
Gij zult mijn Liefde niet beschromen.
Bij U zijn al mijne gedachten
Laat mij in eeuwigheid op U wachten.

PROTESTSONGS EN RELIGIE

Ook de religie kent haar protestsongs. Ze worden geboren op het moment waarop we wakker schrikken en geëngageerd raken. Werkelijk geëngageerd zijn we overigens niet altijd, want mensen dutten soms in, al slapen ze dan ook niet echt. Na een tijd van grote omwentelingen en diepingrijpende veranderingen zijn we vaak alle revolutie en stormloperij ineens zo moe, verlangen we naar een pauze, naar rust, en soezen we weg. Kabbelend-kalm leven we dan verder in een windstille kerkburcht van heilige tradities en absolute zekerheden en met het veilige gevoel dat alles keurig op zijn plaats staat, onfeilbaar op een rij als vragen en antwoorden van een katechismus. Ook dan ontstaan er „songs“, jawel, maar bijzonder stormachtig zijn ze niet. Ze doen je eerder denken aan „het ruisen van het ranke riet“ en niet zelden geven ze je de smaak van bremzoete fondant in de mond.

Deze psalm bijvoorbeeld:

**Een nieuw lied voor den Heer die de vogeltjes schiep
en hun wijzen voor iedere dag,
die de treurwilg tot eindeloos treuren riep
en de vrouw tot haar eeuwige lach** (Michel van der Plas /1927)

of erger:

**Een bloem die op haar teeren steel geheven
in bijna windeloze vredigheid
nauw wiegelend bloeit en is verblijd
zóó was, zoo ongerept, mijn jonge leven** (Gerard Wijdeveld/1905)

en:

**Een engel daalde neder
op zijn sneeuwwitte veder;
Hij ging Maria groeten
op zijn sneeuwwitte voeten . . .**(Bertus Aafjes/1914)
Iets minder „sneeuwwit“, maar toch duidelijk het tegendeel van een protestsong:
**Laat God begaan, het is zo overbodig
om met de bittere baldadigheid
aan dwazen eigen stenen te gaan smijten
door de matglazen ramen van zijn hemel** (J. Schulte /1920)

Zo dromen we „windeloos vredig“ verder, tot we plotseling wakker schrikken. Wat verdoemd kijken we om ons heen, naar de „geloofssituatie“ waarin we leven. Het komt ons allemaal zo vreemd, zo ongeloofwaardig voor. Iemand sust ons met te zeggen „dat het toch altijd zo geweest is en dat het dus goed is zo“. Het klinkt als een hol cliché. Niets vinden we meer vanzelfsprekend. We beginnen aan alles te sjoeren en te trekken, niets blijft op zijn plaats, alles gaat de helling op, niets wordt met rust gelaten, alles wordt opnieuw bekeken en achter elke bewering zetten we een levensgroot vraagteken. We zijn wakker geworden. We raken geëngageerd. We willen verbetering, verandering, vernieuwing. We zoeken naar nieuwe normen, naar diepere waarden. We protesteren tegen echte of vermeende wantoestanden: **protestsongs worden geboren**. Protestsongs als levensgrote spandoeken waarmee we de straat opgaan. We protesteren tegen vrome gewoonten die tot op de draad versleten en uitgehold raakten. We protesteren tegen een geloof dat bijgeloof dreigt te worden. Het Onze-Lieve-Heertje-geefmooi-weertje-geloof, waarin met het woord god wordt gesold en waarin god als „Lückenbüßer“, als stoplap wordt gebruikt om de gaten op te vullen. Maar zo is God niet:

**Jij bent het antwoord niet
op onze vragen God
jij bent geen troost
als wij niet verder kunnen
en aan de grenzen raken
van ons bestaan.
jij bent geen toevlucht
voor onze onwetendheid
jij vult de gaten niet
jij bent geen weg
naar welk geluk dan ook
geen bron van welvaart.
jij bent geen wet
en geen beginsel God
jij stelt geen eisen
en je weet niet alles
je bent niet blank
niet onbesproken
je bent een ander
zonder veel verweer.
je laat maar komen
en je laat maar leven
je bent niet hier
niet dar niet overal
je bent niet alles God
jij zegt zo weinig.**

(Oosterhuis, 1966)

We protesteren tegen de kerk als we — wakker geworden — inzien dat er zoveel (teveel!) glinstergouden uiterlijkheden aan haar is blijven hangen en dat ze zich dreigt terug te trekken in een ivoren toren:

**Kom van je boek je stoel
kerk wees een handvol zaak
een en al oor
in het gewoel van de straat
wees niemand met de arme
en doe je borstkruis af**

(Oosterhuis, 1967)

We protesteren en willen een nieuwe kerk als we ontdekken dat er zoveel paarse onoprechtheid binnen haar muren te vinden is; als we merken dat zij in sommige punten eeuwen achteropkomt:

**Menige middag
na de paarse pantoffelparade
en het communicé
met de ontdekking van de wereld
en de royale erkenning
dat de aarde om de zon draait
en nog drie enorme winden
en nadat we de allerlaatste
elegantie van hogerhand
aan een glimmende toonbank
hebben afgedronken
(onbegonnen werk)
sticht ik met Gab
een nieuwe kerk**

(Michiel van der Plas, 1964)

We trekken zelfs met de spandoeken van onze protestsongs langs de ramen van God zelf, omdat hij vaak zóvër weg lijkt te zijn.

**Die zegt god te zijn
laat hij te voorschijn komen
wat hebben wij
aan een naam alleen
laat hij opstaan
dat wij hem zien
stem uit het vuur
wolk in de verte
zijn niet genoeg voor deze
aarde van scherven en rook
waar ons geen leven
gengund wordt**

**woorden en wonderen
zijn er genoeg
en goden van goud en beloft
maar niet een god
als een hand die bevrijdt
iemand die doet wat hij zegt.**

**jij die zegt onze god te zijn
verborgen verblindend
onmogelijk jij
wat houd je af van de mensen.
Kun jij de slagen verduren
die mensen verduren
kun jij de beker drinken
die wij moeten drinken
ga je met ons in de dood?**

(Oosterhuis, 1969)

Ook de religie kent haar protestsongs. Gelukkig maar! Ze zijn het teken van echt engagement waarzonder „kerk“ een leeg woord, „geloof“ een loze klank en „God“ een holle kreet zou zijn.

Wie aan de kant van de weg staat en meent zijn wijze hoofd te moeten schudden om dergelijke „spandoeken“ moge bedenken, dat de bijbel — die voor hem toch wel heilig zal heten — vól staat met songs als deze. Wij zijn waarachtig niet de eersten die geëngageerd raakten.

G. Beekman/maart 1970.

Er werd gesproken op de televisie over kunst en politiek en mensen achter een tafel zeiden, dat dat eigenlijk wel bij elkaar hoort, ja. Maar toen kwam er een man en die zei dat hij kwam, omdat hij op zijn televisie had gezien, dat het niet goed ging met de discussie. Hij zei, dat als de kunstenaar ook naar enig maatschappelijk engagement wilde tonen, hij achter die tafel vandaan moest sodemieteren en als mens meedoen aan de strijd van de onderdrukte klasse. Hij kreeg gelukkig veel bijval, al wilde de voorzitter hem wegpesten, omdat hij zich beledigd voelde. De man stond ontspant te praten, als iemand, die weet dat hij gelijk heeft, toen hij langzaam werd weggedraaid, want het programma was ten einde. Men pak van menig kunstenaarshart.
ton van der koppel

zoveel stoelen en geen kruk om op te

HET VLEUGELLAMME PARLEMENT op de drabbige olievlek

Een stuk of twaalf onbezeten stoelen achter met biljartlaken overdekte tafels, een twaalfstal uitgeslapen mensen, die wel wat willen en je hebt een schoolparlement. Want daar ging het toch om. Mensen, die af en toe bij elkaar komen namens de gemeenschap om als het er opan te vergeefs op zoek te gaan naar een achterban. Wie zit er namens wie in het parlement? Daar moeten we maar liever niet over praten, want de duffe, domme, apatische massa krijgt het parlement dat zij verdient. En dan nog vreemd kijken als de publieke tribune het parlement beïnvloed. Ken je kiezers; zelfs bij de partij is dat een moeilijkheid.

Er zijn alleen drie groeperingen, waaronder de haveloos opborrelende gemeenschap der leerlingen, die een ontzettend gat in de lucht springen als ze te horen krijgen, dat ze wat verantwoordelijkheid mogen dragen. Dat schijnen enkele heren beslist te hebben en aangezien er altijd heren beslissen, waarom zullen we dan niet ons best doen te worden zoals zij?

Ik hou van de Mothers of Invention, want die sterken mij in de wetenschap, dat het allemaal verkeerd zit met de maatschappij. En Zappa zegt, dat we een net pak aan moeten trekken en zo de instituten van de gevestigde orde moeten binnendringen om daar aan de vernieuwing te werken.

Langzamerhand wat meer verantwoordelijkheid en zelfs beperkt beslissingsrecht, naarmate de beslissingen van het parlement beter vallen bij de

opperste sovjet, kortweg leiding genoemd. En we willen (terecht) die verantwoordelijkheid („freedom is responsibility“), maar zijn zelfs bereid ons daarvoor te laten opleiden door een handvol mensen, die uit lange ervaring, of een snelkursus onderdrukken en onderdrukt worden, weten hoe dat maatschappelijk allemaal zit. Dat de school toch een pedagogische instelling is en nog katholiek ook. Dat er altijd wel andere mensen zijn die over je beslissen en je een waardig medeburger moet zijn. Eten, of laten eten; verdeel en heers en dat soort principes. Tenslotte gaat het om de verantwoordelijkheid die we later in deze maatschappij moeten dragen.

Wij, de mensen, die het geleerd hebben het voor anderen te weten in de waan dat het nog zo is ook. De intelligentiefabrieken, die volop draaien om de verminkte doch verantwoordelijke burgers voor deze maatschappij af te leveren — de burgers, verantwoordelijk voor deze

maatschappij. En wij maar roepen, ook in dit blad (driewerf schande, riep de hopman), van de verantwoordelijkheidskoek, die ze onbereikbaar hebben weggelegd op een plank waar de kinderen er niet bij kunnen.

„Bruintje Beer pakte een krukje, plaatste dit voor het kastje en op zijn tenen reikend kon hij bij het potje honing komen“. Dus we timmeren een stoel, maar dan moet er nog iemand op zijn tenen gaan staan.

Vergeefs springen ze tot nu toe op, als een stel wilden. Ze zoeken troost bij het vleugellamme, maar verzoetende parlement, dat met vochtige, jaloers rollende ogen, waarin het vuur langzaam uitdooft opkijkt naar het bolwerk van smalende macht. Terwijl het drijft op een steeds hechter aan de vleugels koekende drabbige olievlek. Dit alles heeft gewoon te maken met de irrelevantie eis van verantwoordelijkheid die we later toch ook etc. . . . die een gewillig parlement volkomen onschadelijk kan maken. Dat is tevens het moment waarop ze vermeerdering van beslissingsrecht tegemoet kunnen zien. De maatschappij wacht immers op aangepaste onschuldige wezens, die bereid zijn kwalen te lijden voor de verantwoordelijkheid, die ze krijgen opgelegd.

Vandaar dat de minister van onderwijs met een gerust hart kan gaan eksperimenteren — in Utrecht — met een parlement, dat beperkte beslissingsbevoegdheid krijgt over de inrichting van het leerplan. Een dusdanig parlement zal de leden leren wat het is om te werken binnen de van tevoren bepaalde en van boven opgelegde onderwijskaders. Ze worden gekonfronteerd met dezelfde mogelijkheid om daaraan te ontsnappen, als hun rektor en dienen uitsluitend als koördinerend apparaat om de uitvoering van Haagse plannetjes en wetjes zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. Daar gaat het toch immers om; efficiency.

Het is duidelijk dat er aan het onderwijssysteem wezenlijk niets verandert. En zo wil men het ook, want het bedrijfsleven vraagt geen mensen die iets veranderen willen, maar om manipuleerbare teamworkers; een reden waarom we over niet niet al te lange tijd projectieonderwijs op onze scholen tegemoet zullen kunnen zien.

En wat willen we anders, dan profiteren van veranderingen, die ons het bevredigende idee geven dat we op deze wijze als lijdend voorwerp blijven meedraaien in de vertechnologiserende maatschappij, die ze als onleefbaar en onvrij on-

derkennen. Ze zien dat voor bijvoorbeeld een goed functionerend parlement (als dat nog nodig is) een mentaliteitsverandering onontbeerlijk is. Ze proberen de mensen bewust en krities te maken en zien de noodzaak ervan in om, als ze iets willen bereiken actie te voeren. Actie niet alleen gericht op hun eigen kleine belangen, maar direkt tegen deze maatschappij.

Ton van der Koppel.

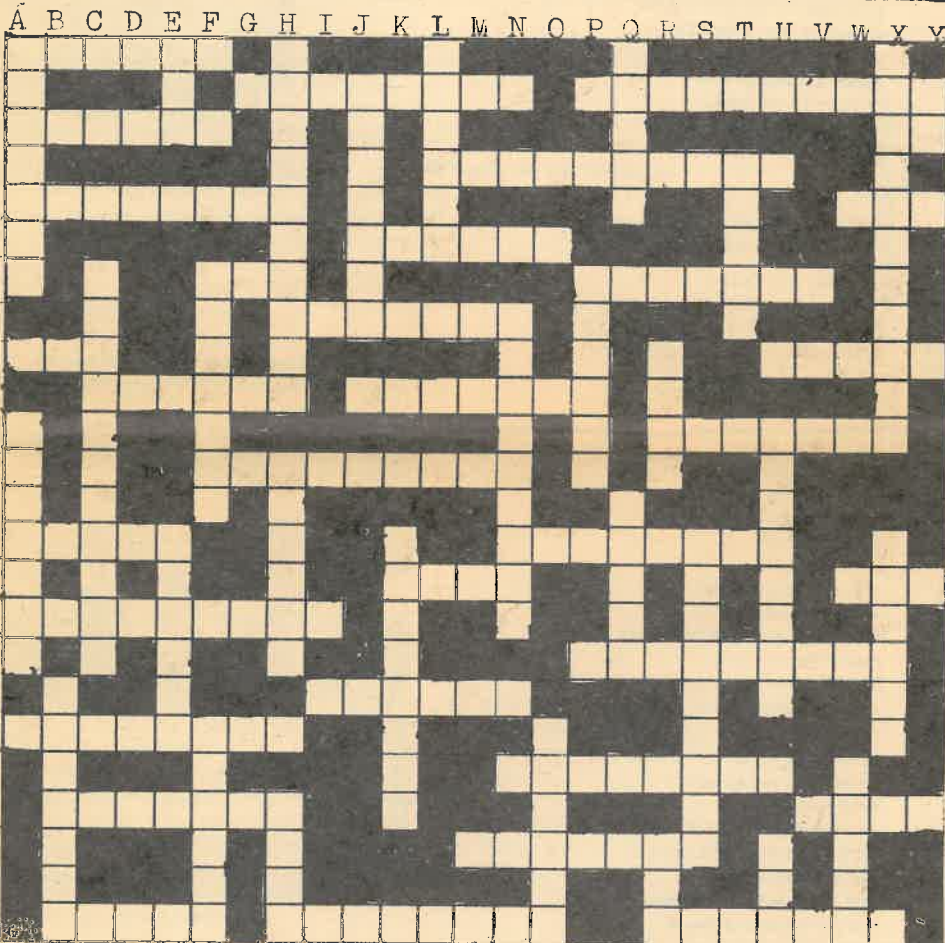
SCHOLIERENLEVEN

- 1 uit de mond van een goudvis
- 2 komt de gestreepte leeuw gesprongen
- 3 de idiote bokser slaat door op
- 4 het oog van de jaffa-grapefruit
- 5 (5 voor 2,50)
- 6 door de lucht komt een opera-
- 7 koor aangevlogen gedi-
- 8 -tot nu toe loopt het aardig-
- 9 de gekke wiskundele-
- 10 met zijn harpoen de witte elpee
- 11 probeert te raken.
- 12 de rode door achter-
- 13 a volgt mij door de lange nauwe gang
- 14 van mijn pisouis on-
- 15 tussen wordt de zon ver-
- 16 duisterd door de kwakjes
- 17 van Portnoy, die mijn lever wil hebben.
- 18 op mijn vlucht raak ik
- 19 verstrikt in de rode vlaggen
- 20 en zwarte netten die mij
- 21 verstrikken, ik word gered.
- 22 de pedagogische inktvis is
- 23 getemd.
- 24 ik bekijk mijn hand met
- 25 pinda's en stop.
- 26 ik moet toch ook eten.

Gerard Lang

Frits Spiekerman 6B

- SO: Guts, hij geurt.
 GP: Na het lezen van de vuiligheid ronkt hij zijn cyanroes uit.
 AQ: De Griekse ziekte kreeg een verschuiving.
 MQ: O se wiese doet zo weel!
 IR: Ge zijt een gebiologeerd Noor.
 VR: Snij een stuk van de anijskoek af.
 NS: Driemaal is scheepsrecht.
 DT: Eerwaarde, gij spreekt babytaal.
 KU: De groot-grutter kreeg kleintjes.
 VU: „Doe niet dom, ik heb geen problemen.“
 TW: Het IJ is wel geen meer, maar rij toch maar mee.
 AX: We're for Frost.
 NX: Hupper de pup zit op de stup.
 BY: P.S. Klets maar raak.

Dit cryptogram is op acht woorden na samengesteld uit namen van de docenten zoals deze vermeld staan in de lijst die men begin dit jaar thuis gestuurd heeft gekregen. Eventuele fouten in de spelling van deze namen komen niet voor mijn rekening. Voorzetsels en lidwoorden worden weggelaten.

Bij de opgave staat eerst de letter uit de verticale kolom vermeld en vervolgens de letter uit de horizontale kolom.

Horizontaal:

- AA: Het speelt 'r, hè Anton?
 BG: Weg met die branie.
 BP: ODD HE ONSER.
 CA: Arie gaat tegenwoordig met de trein.
 CX: Post Scriptum. Klets maar raak.
 DC: N. N. Genkebrij smaakt naar keutels.
 EA: Oma ging naar Laren om koren te malen.
 EW: Wat let me?
 FJ: Irma is „in“
 GF: Schiet hem en je bent hem.
 GP: Deze wagen zwemt als een Engels eendje.
 HH: De dansers drassen.
 IA: Daar heb je hem weer.
 IU: Waarom 's zomers niet?
 JJ: Is hij nou helemaal besnert?
 JC: Zijn Moe is geen non.
 KR: Met een bos lof maakt hij haar 't hof.
 LF: Deze vliegt niet.
 NA: Gé, maak eens een grok.
 NN: Goor is ie.
 OK: Net heeft 't.
 OW: Noem deze mademoiselle geen stuf.
 PA: Dammer stal! Hier doen we niet zo.

- QP: Dit réchtse wasmiddel wast minder goed door 3 schrijffouten.
 RI: O, wat sterk.! Hij werkt in de kerk.
 SA: Die heman zag een muurbloem staan.
 TN: Verslagen zonder slag. Hag mag!
 UB: Nou moe een mier met een bril op zijn kop.
 UV: Wij beloven de de akela (6D) het te doen.
 VM: Enter antimoon en je hebt hem.
 XB: Plomps! ? !
 XH: Cola is geen sinas zonder es.
 XR: De SER ontspringt de dans.

Verticaal:

- AA: Wat een slappe man is dat.
 KA: Deze bra loopt mank.
 RB: Met herrie meer mans.
 GC: Herr Holmest, Lernen Sie doch Scheikunde.
 AE: Als ik lek raak loop ik ten einde.
 NE: Gré, ik moet eve.
 GF: Chianti kreeg tb.
 SF: In de lente krijgen we allemaal deze ziekte.
 AH: De Engelse kudde zit te niksen.
 LH: Man, wat sloeg zij op hol.
 UH: Odoroono.
 BJ: Ze nam een krab en werd zoet-hout.
 NK: Dit paard hoort een beetje in de Sing-Sing thuis.
 AL: Kek, kek! No bra.
 HN: Gets, krijg de beres!

motto: „als een dichter
de dood niet ziet
verwoordt hij
ook het leven niet.“

saul van messel.

VERZET EN ver- zetspoëzie.

Eén woord kan al genoeg zijn:
6 miljoen
Dit zegt voor sommige mensen onnoemelijk
veel.
Bij Max Croiset :

Van alle zes miljoen denk ik,
waarom hielp ik hen niet.

Zoek maar een s wat daar achter zit?
Allerdaagse woorden krijgen heir dan een spe-
ciale betekenis.
Dat is het werk van een dichter.
De lezer mag zeggen dat het hem onverschillig
laat; de dichter ligt het verdomd zwaar op z'n
hart.
Een verzetsdichter staat aan de zwakste kant
van de strijd, maar tegelijk aan de goeie kant.
Hij vloekt zich schor.
Hij schrijft ondergronds.
Hij waagt zijn leven.

„Klets niet, plaats een wacht bij uw mond.
De verrader loert overal rond.
Elk verhaal is een brandend lont.“

Hierin lees je duidelijk angst voor de verrader.

„Ons bedreigt
een andere dood
dan 't lood -

Onverschilligheid
wie daaraan lijdt
sterft voor zijn tijd.“

In dit fragment komt een andere angst tot uitdrukking, n.l. de angst dat men onverschillig wordt.
Met als gevolg dat men zich afsluit voor bepaalde situaties, dat men zich inkapselt, dat men ego-
ïstisch wordt.

„Denk eraan:
Niet op de kaart liggen Vietnam en Biafra,
maar in je eigen hart.
Denk eraan dat je schuld hebt aan al
het verschrikkelijke
dat ver van je bedreven wordt.“

De dichter verzet zich tegen een nog veel geraffineerdere houding: men zegt zich ervoor te inter-
resseren, maar men kan (woordbedrog; lees: WIL) niets doen.

„Zo lag hij heel ontspannen ergens aan
de wegrand in de sneeuw, zijn wimpers hingen
loom en tevreden in de schaduw van
de holtten van zijn ogen: of hij sliep

Alleen zijn rug was (want we zeulden hem
een eindje opzij, hij lag erg in de weg
en hinderde de hele troep) nu dan,
die rug was nog een rood plakaat, niets meer.

En dan: zijn hand (we hadden toen geen tijd
om moppen te vertellen en dus was
het gauw vergeten) hield als een gevest
een hard bevroren paardevijg omklemd,

een keutel, geel en stijf, als had
hij de aarde, of een anders arm, een kruis,
een god, of weet ik wat nog willen grijpen, -
we hebben hem een eindje opzij gelegd.

Het is alsof je een dreun voor je kop krijgt, als je het leest. Hij roept nergens toe op, maar hij
maakt je wel misselijk.

Deze schrijvers hebben allemaal daadwerkelijk meegedaan aan het verzet in W.O. II tegen hun
omringende vijanden, nazi's. Ze zijn zeer sober in hun woorden, maar deze woorden spreken di-
rect aan.

VERZOEKJE :

Van de heer Slimmers heb ik vorig jaar nog het volgende verzoekje vernomen:

„Zou je in Bolwerk willen zetten dat ze de koffie-automaten niet moeten misbruiken, want dat
is niet democratisch.“

Op mijn vraag hoe ze dan wel misbruikt werden, antwoordde hij dat ze o.a. gebruikt worden als
asbak en dat er leuzen op gekladdert worden (het blijft niet alleen bij leuzen)

Hiermede dan weer aan een verzoek voldaan hebbend, Fred Zoomers

Een andere vorm van verzetspoëzie is het verzet tegen het contrast welvaart - armoede.

„De welvaart is mijn weldoener, mij ontbreekt niets;
Hij doet mij neerzitten in het stadion,
hij voert mij langs de boelevard, hij streelt mijn maag.
Het geld houdt mij op het rechte pad
— want geld dat stom is, maakt recht wat krom is —
Zelfs al trekken donkere wolken boven mij samen,
ik ben niet bang want mijn polis is bij mij,
mijn slaappoeder en aspirine, die troosten mij.
De hoogconjunctuur richt een dis aan
voor de ogen der hongerige volken,
hij is royaal met fraaie leuzen,
mijn-liefdadigheid vloeit over.
Ja, vakantiegeld en kinderbijslag zullen mij volgen
al de dagen van mijn leven;
ik zal in de tempel van de welvaart vertoeven
tot mijn crematie.“

(bewerking van psalm 23 door Jaap Zijlstra)

Deze dichter gelooft niet in deze vorm van welvaart. Schept hij soms een denkbeeldige tegenstel-
ling? Maakt hij alleen maar een literair grapje? Heeft dit meer waarde dan zomaar een gedicht?
Deze dichter zit aan de rijke kant van de samenleving, maar je kunt ook aan de andere kant van
de samenleving zitten.

Gebed van een neger

Als ik in uw glorie kom, Heer Jezus, geeft 't niet
of U me een kruk geeft of een gouden stoel,
of U me een broek geeft of een lang gewaad,
Heer, God, als U mijn ziel maar redden wilt.
Maar Heer Jezus, voor 't geval dat ze ook daar
Heer God Almachtig - om secuur te zijn
geef medan zacht sluik haar
en 'n mager wit gezicht.

Ik ben best tevreden met mijn zwarte snuit,
heel best tevreden met mijn krullekop.
Maar als ik naar de hemel ga, Heer Jezus,
om heel secuur te zijn,
geef me dan zacht sluik haar
en 'n mager wit gezicht.

Twée keer de hel is wel een beetje veel,
dat zou je zelfs geen hond kunnen aandoen -
dus als ik in Uw glorie kom, Heer Jezus,
enkel om secuur te zijn,
geef me dan zacht sluik haar
en 'n mager wit gezicht.

Zack Gilbert.

Zack Gilbert beschrijft hier zijn eigen sof. Ondanks dat het in de „ik“persoon geschreven is, stelt
de dichter zich representatief voor de negers. Hier is geen enkele vorm van dreiging aanwezig, wel
een stil verzet. Verder bidt Zack Gilbert in een gelaten stemming. Je kunt de waarheid ook kei-
hard zeggen, of liever gezegd bidden, wat James Edward McCall doet in zijn gebed „de nieuwe
neger.“ Hij eindigt met:

„De ontwaakte ziel ziet het beloofde land:
het eigen lot in de eigen sterke hand.“

Dit is een stukje rassenhaat en deze dreiging betekent de blanke ondergang; de blanke als de on-
derdrukte partij.

Anti-klimaks:

op de middag
van de kruisiging
was er toevallig
in de jodenhoek
bij het monument
van de dokwerker
een demonstratie
tegen vietnam
en ajax speelde
thuis tegen
liverpool

mijn moeder zei
er is tegenwoordig
ook iedere dag
wat anders
zou je niet eens
aan je
werk gaan

saul van messel.

En durf nou nog maar te zeggen dat het niet zo is? :

bronvermelding:

gedichtenbundel: „V in vers“.

„Klets hen niet in de dood“ van Han G. Hoekstra

„Ons bedreigt een andere dood“ van Jaap Sickenga.

Deze dichter werd in augustus '41 wegens illegaal werk gearresteerd.

Door een „Kriegsgerecht“ ter dood veroordeeld en op 11 mei '42 gefusilleerd.

gedichtenbundel: „de fatale bres“

„Zo lag hij“ van Walter Hoellerer.

gedichtenbundel: „zeer zeker en zeker zeer“ van Saul van Messel.

Matthias.

DE ROL VAN DE WETENSCHAPSMENSEN IN DE MODERNE OORLOGSVOERING

Met de rol van de wetenschapsmensen in de moderne oorlogsvoering bedoelt men vaak de rol, die de atoomfysici spelen in de escalatie van de oorlogsmogelijkheden; minder vaak komt de rol van de chemicus en die van de bioloog ter sprake. In de ontwikkeling van de mogelijkheden, om de manier van oorlogvoeren efficiënter te maken, hebben zij echter ook een niet zo kleine rol toebedeeld gekregen.

Trekken we de lijn echter door naar de wetenschapsmensen, uitvinders en ontdekkers van de hele wereldgeschiedenis, dan moeten we ons afvragen, of de uitvinder van het wiel, de boog, de stoommachine, de benzinemotor, de raket, de ontdekker van de atoomenergie, etc., etc. te veroodelen is om eventueel misbruik van zijn vinding in de oorlogsmachinerie, of dat het gebruik, dat er ook in goede zin van gemaakt wordt, zijn streven naar meer kennis en beheersing van de natuurkrachten rechtvaardigt.

Het wiel

Het wiel werd al in de vroegste tijden gebruikt om zware lasten gemakkelijk te verplaatsen; tegenwoordig is de auto een wandelend reclamebord voor deze vinding. Anderzijds werd het wiel gebruikt, om strijdvoertuigen en stormrammen gemakkelijk te vervoeren; in de middeleeuwen werd het gebruikt, om kanonnen in stelling te brengen en sinds de eerste wereldoorlog maken we zelfs hele rijdende forten: tanks.

Weegt de laatste toepassing echter zwaar genoeg, om reden te zijn de uitvinder van het wiel te veroordelen?

De boog

Heel lang geleden werd de boog uitgevonden, als middel om gemakkelijk aan voedsel te komen. Niet land daarna werd de boog echter ook gebruikt, om vijanden op een afstand te doden. Tegenwoordig is het weer een sportmiddel. Is het gebruik als wapen dan voldoende reden, om de uitvinder van de boog te veroordelen?

Stoommachine en legervoertuigen

De stoommachine bracht in de 19e eeuw de ontwikkeling van het railvervoer en leidde tot de benzinemotor. Deze laatste werd weer gebruikt voor allerlei doeleinden. Onder andere voor de auto, de tractor schepen en andere soorten voertuigen. Legerauto's en tanks rijden echter ook met behulp van de benzinemotor. Zou dit laatste gebruik zwaar genoeg wegen, om de uitvinder van de benzinemotor te veroordelen?

OORLOGSMACHINE'S van de WRIGHTS??

Vuurpijlen en raketten

Vuurpijlen zijn al sinds lang bij de Chinezen bekend en ook het westen heeft al vaak van deze projectielen kunnen genieten. Zware soorten vuurpijlen worden echter ook al een hele tijd gebruikt als direct aanvalswapen. In de jaren tussen de eerste en tweede wereldoorlog werden uit vuurpijlen de raketten ontwikkeld en in de tweede wereldoorlog werden deze gebruikt door de Nazi's: de V-2. In de laatste 25 jaar werden uit deze wapens de raketten ontwikkeld, die de vele kunstmannen in hun baan brachten. Zoals de Early Bird en andere communicatiesatellieten, evenals vele weerkundige sondes, die al heel wat mensenlevens redden, door te waarschuwen voor een naderende orkaan of iets dergelijks.

Diezelfde raketten staan echter met bosjes klaar, om in plaats van kunstmannen in hun baan om de wereld, atoombommen in een baan naar de wereld te brengen.

Nu wil ik echt niet de V-2 en atombomraketten goed praten, maar weegt hun bestaan zwaar genoeg, om de uitvinder van de vuurpijl en degenen, die de vuurpijl tot raket maakten te veroordelen?

Atoom en atombom

De atoomenergie, opgesloten in het hart van de materie, de atoomkern, was omstreeks de eeuwwisseling als vage figurant de wereld van de energievoorziening binnen gekomen door de fantastische ideeën van Einstein. Bijna veertig jaar later constateerden de Duitsers Hahn en Strassmann een spontane kernmutatie. Het duurde echter nog vier jaar, voordat de Italiaan Enrico Fermi in Amerika de eerste gecontroleerde kettingreactie tot stand bracht; weer twee jaar later schrok de wereld op van de gevolgen van deze kettingreactie:

Hiroshima en Nagasaki!!

Wij gebruiken de kernenergie nu echter ook als energiebron in moeilijk te bereiken gebieden. B.v. een vliegtuig kan eens per jaar anderhalf pond uranium aanvoeren, terwijl, als dezelfde hoeveelheid gebonden energie in benzine moet

worden aangevoerd er dag en nacht moet worden doorgewerkt.

Maar is het misbruik, dat van de atoomenergie werd en wordt gemaakt een reden om Einstein, Hahn, Strassmann, Fermi, etc. etc. te veroordelen?

De biochemicus, op de grens tussen scheikunde en biologie, staat in dit conflict nog meer aan de kant. Of een bepaalde vinding van hem nu wél of niet als een of ander wapen gaat worden gebruikt, is omdat de gevolgen ervan vaak maar gedeeltelijk of helemaal niet te overzien zijn — moeilijk te voorspellen.

Is echter de mogelijkheid, dat zijn vinding misschien verkeerd wordt gebruikt, voldoende reden om zijn werk te veroordelen?

Een ongeveer gelijk betoog is te houden voor bijna alle wetenschappelijke onderzoekers op allerlei gebied.

Is de mogelijkheid van misbruik alleen al voldoende, om het streven te veroordelen? Dit blijft de grote vraag.

Ik heb nu zes maal gevraagd, of het misbruik, dat van een vinding of ontdekking op een of andere manier in de oorlogsmachine wordt gemaakt, voldoende is, om de ontdekker ervan te veroordelen.

Van uitvindingen als het wiel en de benzinemotor vindt iedereen, dat ze een zegen voor de mensheid zijn. Het aantal toepassingen is legio, zowel van het wiel als van de motor.

Komen we echter terecht in de uitvindingen en ontdekkingen, die korter dan een eeuw geleden zijn gedaan, dan worden we huiverig en gaan we alleen letten op de negatieve toepassingen ervan.

Ophouden met lesgeven, boeken schrijven en uitgeven

Willen wij echter voorkomen, dat een bepaalde vinding in de toekomst verkeerd gebruikt zal worden, dan moeten we meteen op dit moment alle onderzoeken stop zetten, maar dan ook op ieder gebied! Want als we zeggen „onderzoeken“, dan denken we weer vaak alleen aan het fysieke deel ervan, maar ook uit medisch, archeologisch, etc., etc., onderzoek kan een bepaalde aanvalstechniek worden ontwikkeld.

We moeten dan ook ophouden met les geven, boeken schrijven en uitgeven, radio en T.V., want al deze dingen dragen bij tot een voorraad aan kennis, die, dat geef ik toe, bij de gewone man slechts bewondering van niet-begrijpen zal opwekken, doch die eveneens bij het enkele genie, dat elke generatie in zich draagt, tot gevolgtrekkingen kan leiden.

Een groot lichtend voorbeeld van deze instelling is Einstein. Hij had slechts de onmetelijke chaos van de natuurkunde ronde de eeuwwisseling tot zijn beschikking, doch wist daar een theorie uit te destilleren, die niet alleen de natuurkunde weer in enigszins logische banen bracht, maar die de hele wereld, met haar beschouwingen over leven en dood, ja met alles, op zijn kop zette.

Het is zelfs frappant, dat pas een halve eeuw, nadat de theorieën en axioma's waren opgesteld, de eerste bewijzen ervoor druppelsgewijs binnenkwamen. Zij hadden dus bijna vijftig jaar bestaansrecht doen gelden, voordat zij experimenteel daadwerkelijk gesteund werden. Dit alles, om aan te tonen, hoe inventief brein — louter uitgaand van theoretische gegevens — een stelling kan opbouwen, die zeer grote gevolgen kan hebben.

We zouden dus alle kennis en verworvenheid van onze cultuur prijs moeten geven, om te voorkomen, dat we elkaar wel een zouden kunnen gaan doodmaken met dingen, die we (nog) niet beheersen.

Het spijt me, maar dit gaat me te ver, al zou het wél consequent zijn, als we excessen zoals de tweede wereldoorlog en vooral het einde ervan — Hiroshima en Nagasaki — willen voorkomen.

Konklusie

Volgens mij ligt de schuld in deze kwestie niet bij de ontdekker van iets, — want de vinding kan ook ten goede worden gebruikt —, maar bij diegenen, die het mogelijk maken, dat er mensen zijn, die deze vinding kunnen gebruiken in het massa-vernietigingsbedrijf dat we oorlog noemen.

De onderzoeker of ontdekker wil slechts wéten en als hij wéét, moet hij zijn kennis aan anderen overdragen; want zij met deze kennis doen is de zaak van die „anderen“, niet van de onderzoeker of de ontdekker.

Het vervelende is alleen, dat wij die „anderen“ zijn en kunnen wij de schuld, die — volgens voorgaande redenering — op ons rust, accepteren?

Maar dat is een ander hoofdstuk. Ik heb slechts willen aantonen dat m.i. de wetenschapsman NIET verantwoordelijk is voor het eventuele misbruik, dat van zijn vinding wordt gemaakt.

Acht minuten over 12 gingen we weg, allemaal op onze fietsen. Gelukkig had er niemand pech, want dan hadden we een pomp af moeten fietsen.

Circa 7 min. ging de brug open en toen weer dicht, en dan waren er nog die stoplichten. Je had die kinderen moeten zien staan, met hun zorgelijke gezichten.

Algauw (hum) was onze groep gearriveerd, maar we zagen nog niemand. De rest was zeker het klokken kijken verleerd, en vraagt nu de tijd aan iemand.

Doch even later was de rest er ook, en waren we helemaal compleet. O, nee, daar kwam Mhr. Backus nog aan, die gauw zijn wagen aan de kant reed.

Eerst gingen we naar een tentoonstelling toe, die ging over Dalton's dood. We hadden nog een rondleider, die verdient met rondleiden zeker zijn brood.

Mijn jas had ik al uitgedaan, want het was daarbinnen erg warm. De kachel was er zeker aan, anders sloeg de conciërge wel alarm.

Iedereen mocht foto's zien, van enkele leraren. Die op de academie les geven, wat valt er verder nog te verklaren?

Elke leerling op de ac. krijgt eerst twee jaar basis, dan moet hij kiezen welk vak, voor hem het best weggelegd is.

Vier uur per week krijgen ze scenografie, dat is iets dat je toch moet weten. Want als je niets ontwerpen kunt, dan heb je geen geld om te eten.

Over tellari hadden we het ook, dat zijn heus géén pilaren. En ook nog over Daltons dood, want die ligt al in zijn kist voor vele jaren.

Olief gebruikt schilder Kater niet, en hij schildert voornamelijk mensen. Voor een zelfportret gebruikt hij een spiegel, zijn er verder nog wensen?

Razend snel renden we een trap(petje) af, en kwamen we bij een beeldhouwer aan. En toen die was uitverteld, mochten we naar de dependans gaan.

Behouden kwamen we er aan, en kregen we een flesje 7up voor ons neus, dat stelden wij erg op prijs, want we waren doodop, heus.

Een school was eigenlijk die dependans, maar wat hindert dat nou? Je kon toch van alles leren daar, als je maar meewerken wou.

Eerst in een lokaal en wat zagen we daar, was dat niet de Jordaan? Het was het in miniatuur, is dat niet knap gedaan?

Laaierend enthousiast vielen we er op aan, waarop? , zou je willen vragen. Nou het was een bak met doorschijnend glas, en ieder wilde zoveel als hij kon dragen.

Dan was er nog een lokaal, daar waren wat jongelui. Het waren er drie stuks, en ze hadden een opperbeste bui.

Een meisje deed kleuroefeningen, met de vier jaargetijden. We mochten vragen wat we wilden, en ze hoefde geen antwoord te vermijden.

Na aantekeningen te hebben gemaakt, gingen we naar een jongeman. Hij was bezig met de letters van het alfabet, wat had hij daar nou an?

Daar had hij zeker heet wat „an“, want hij was aan het uitvissen, welke letters het beste op een autobord kunnen, zodat je je niet meer kunt vergissen.

Een ander was bezig met een affiche over het Hollands Festival. Het zal nog wel lang duren, voordat hij het af hebben zal.

Kachel was er zeker aan, want het was daarbinnen (snikheet) om te stikken. Ineens schoten we allemaal in de lach; want eentje was er begonnen te hikken.

Uiteindelijk gingen we toch weer weg, het was al bijna half vier. We gingen naar het laatste onderdeel toe, dat was de drukkerij zijn hoofdkwartier.

Negentien mensen konden er ongeveer in, zo klein was het daar. In twee groepen werden we gesplitst, maar gelukkig was de eerste groep gauw klaar.

Stencils hier en stencils daar, en hoe dat kwam zou gauw blijken. Er was een stencilmachine en die mochten we bekijken.

Tenslotte kregen we nog een plaat, die hoef ik hier niet bij te stoppen. Want als je er een hebben wilt, dan hoef je maar even bij de dependans aan te kloppen.

Nelleke Kooy, klas 1c
Pius X-lyceum.
Jan Tooropstraat 15
Amsterdam (W).

JAMES JOYCE en HET ENGAGEMENT

Behoort de Ierse schrijver James Joyce (2.2.1882 - 13.1.1941) tot het internationale decadente klikke schrijvers door wie de literatuur uit de eerste helft van onze eeuw verziekt werd? Heeft ook hij de uitweg uit de laatkapitalistische kleinburgerlijke vervreemding niet gevonden in de gezonde, noodzakelijkerwijs tot de overwinning leidende macht der verenigde arbeidersklasse?

Is ook hij gevluht in het onvruchtbare, leeg-formalistische experimentalisme, waarin genoemde vervreemding onduidelijk en in al haar desastreuze, onthumaniserende kwaliteiten gespiegeld werd? Was het niet omineus, dat zijn in een monsterlijke, voor de normale lezer praktisch onbegrijpelijke linguïstische ideosyncrasie de heksenketel van de wereldgeschiedenis met de nachtmerrie van een ouder wordende, met impotentie bedreigde en onbewust op zijn dochter verliefde middenstander uit de voorstad van een stervende provincialistische metropool verbindende Finnegans Wake verscheen op het moment dat Hitler met duivelse fascistische machinaties de apocalypse van de Tweede Wereldoorlog ontketende? — Ach ja, ach ja.

Joyce had socialistische sympathieën. Hoe anders kon hij, die aan chronisch geldgebrek leed, ooit hopen de eindjes nog eens aan elkaar te kunnen knopen? De moeilijkheid was echter dat zijn geldgebrek inderdaad chronisch was, ook toen zijn aanvankelijk miserabele financiële situatie later aanzienlijk verbeterde. Zijn behoefte aan een herverdeling van 's werelds rijkdommen stond in directe correlatie met een gat in zijn hand. Daarnaast werd Joyce's socialisme gevoed door de hoop, dat het eind zou maken aan de macht en invloed van de Ene Heilige (Rooms-)Katholieke en Apostolische Kerk in Ierland, en aan de Conservatieve Engelse overheersing aldaar, beide debet aan Ierlands achterlijkheid.

Soms echter choquerde hij zijn omgeving ook door Nietzscheaanse Uebermensch-theorieën te verkondigen, om niet in de netten van taal (in dit geval het hevig gepropageerde Iers), nationaliteit, en religie verstrikt te raken. „Niemand, zei de Nolan, kan een minnaar zijn van het ware en het goede, tenzij hij de massa verfoeit; en de kunstenaar, hoewel hij de menig-te gebruiken mag, isoleert zichzelf met grote zorgvuldigheid.“ (1901)

Was Joyce dan soms een (on)celibataire priester van de kunst?

HUMANITY

Joyce was net zo min Nietzsche-adept als Socialist. De hooghartige kunstenaar, die zijn esthetische heilsleer hoogstens aan een paar ingewijden (zogenaaamde kunstliefhebbers) wenst te slijten, persifleerde hij, hoewel hij in zijn vrijheidsstrijd wel het risico gelopen had er een te worden. Anderzijds hadden zijn ervaringen met religieuze, politieke, en ethische systemen hem zo allergisch gemaakt voor elke institutionalisering, dat hij zich niet wenste te engageren met welke ideologie dan ook; de „oplossing“ van de problemen zou toch slechts leiden tot nieuwe fustrerende formalisaties.

Hij zocht onder „het systeem“, zijn engagement old „humanity“, gewone, alledaagse menselijkheid in al haar verbijsterende gecompliceerdheid. Zijn held is de Iers-joodse vrijmetseelaar Leopold Bloom, van Hongaarse afkomst, en officieel gedoopt in zowel de Protestantse als de Katholieke Kerk.

Zijn Odysseus is pacifist, vader, zoon, zwerver, „family-man“, bedrogen echtgenoot, minnaar (vooral van zijn vrouw), masochist, masturbateur, muziekliefhebber, dichter (een beetje), sociaal hervormer, onpraktisch utopist, bedeliker van tot mislukken gedoemde plannen om snel rijk te worden, en van (zijn zoveelste) beroep advertentiecoulporteur - kortom, „a complete man, a good man“, zoals Joyce zelf hem bondig beschreef. Als hij preekt, preekt hij, zachtmoedig en behendig, „Love. You know, the opposite of hatred.“ Door humor en ironie bewaart (vervolg van pagina 1)

Met andere woorden: als dief mogelijk werkt. Met andere woorden: als blijkt dat een arbeider tweemaal zo hard werkt, wanneer hij een uurtje langer schaft krijgt, dan krijgt hij die verlengde schafttijd ook. Het geestelijk klimaat (de schafttijd) dat behoort tot de bovenbouw wordt bepaald door economische overwegingen (onderbouw).

We zitten nu meteen in een ander belangrijk marxistisch prinsiepe: de winstmaximalisatie: de kapitalist zal altijd proberen winst te maken en liefst een zo groot mogelijke (maximale). De arbeider krijgt een uur langer pauze, niet omdat zijn baas denkt: „Wat werkt die beste man toch hard voor mij, laat ik eens wat aardigs terugdoen“ maar: „Als ik um nou wat langer laat pauzeren, dan werkt ie 2 x zo hard en dan verdien ik 2 x zo veel“.

Zo nu heb je een klein beetje inzicht in de beginselen van de leer van Marx. Misschien heb je er ook nog wat aan om te controleren of de meester in de les geen onzin vertelt. Wees kritisch, ook t.o.v. wat hierboven staat. Je hoort nog meer van ons.

Joyce hem voor sentimentaliteit, maar tederheid is hem niet vreemd. Wanneer na het inferno van de bordeel-scene (waarin alles, van de meest onbewuste gedachten der personen tot de los-springende knoop van Bloom's broek, in een surrealistisch-dramatische vorm gestalte krijgt) de jonge dichter Stephen is neergeslagen door twee dronken soldaten en Bloom zich ontfermend over hem heenbuigt, verschijnt als in een droom Bloom's jonggestorven zontje - een scene die het melodramatische dicht dreigt te benaderen, maar die nu, zowel door zijn irrealistische vorm als door het vreemd afwezige gedrag van het jongetje, net voldoende is om uitdrukking te zijn van echte, verbazingwekkende ontroering. Ondanks het feit dat Joyce er bepaald niet op uit was 's mensen lichamelijke in zijn encyclopedische roman te negeren (een kostelijke scene is in dit verband Bloom, 's ochtends op zijn

gemak zijn krantje lezend), is *Ulysses* toch vooral een boek van de geest, van de „mind“ zowel als van de „spirit“. De gevechten van onze twintigste eeuwse Odysseus zijn geestelijke gevechten, en zijn overwinningen morele overwinningen. Van alle mannen die 's nachts door het hoofd van zijn wakker liggende vrouw gaan, is hij, goede gekke rare fijne Bloom, de eerste en de laatste - dat is de manier waarop Joyce de bloederige wraak van Odysseus op de vrijers transformeert.

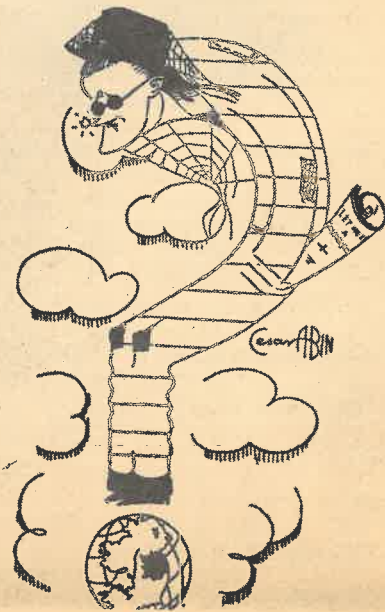
Ulysses

De lezer van *Ulysses* kan aanvankelijk worden afgeschrikt door de „moeilijkheid“ van het boek. Maar omdat *Ulysses* niet gelezen, alleen maar her-lezen kan worden, en omdat het gemakkelijk te overziene „verhaal“ het niet noodzakelijk maakt het hele boek telkens van a tot z over te lezen (je kunt er zo maar eens een hoofdstuk uitpikken en gaan zitten genieten), daarom valt het met die moeilijkheid op den duur wel mee. Enige moeite en creatieve medewerking is wel vereist. Maar als je eenmaal de smaak te pakken hebt, verveel je je met *Ulysses* nooit meer en grijp je er telkens weer naar. Om eens een voor de beginner extra „lastig“ voorbeeld te noemen: het beroemde, ongelooflijk knap geschreven hoofdstuk elf („Sirens“). Joyce hanteert daarin de taal op een manier die duidelijk de muzikale compositie (denk aan de betoverende Sirenen-zang uit de Odyssee) als voorbeeld heeft: melo-

dieuze klanken, gelijktijdigheid — harmonieus of dissonantisch — van de verschillende thema's, etc. Hoewel men het bezwaar kan maken (en heeft gemaakt), dat een dergelijke vermenging van taal en muziek ten koste gaat van de voor taal essentiële communicatie (de „begrijpelijkheid“ heeft te leiden), moet men toch toegeven dat Joyce in alle (artistieke) ernst zinnvolle resultaten bereikt die op de „gewone“ manier nooit te bereiken zouden zijn geweest. Het is bepaald geen leeg virtuoos geschitter. -Twee bar-meisjes (de zeemeerminnen uit de Odyssee), de een brons-, de ander goudkleurig van haar; wat klanten, zingend en/of spelend bij c.q. op de pasgestemde piano; goudkleurig wordt door een van de klanten „De Roos van Kastilië“ (titel van een opera) genoemd; Bloom eet zijn verlate lunch, zich er pijnlijker van bewust dat op hetzelfde moment thuis zijn vrouw (een zangeres) haar viriele manager op bezoek krijgt en zich schadeloos zal laten stellen voor het feit dat, na de dood van hun zontje Rudy, hij haar Spaanse warmbloedigheid niet meer zo goed op temperatuur heeft kunnen houden; hij schrijft een brief naar zijn epistolaire geliefde, P.S.: „I feel so sad today. So lonely“; de bronskleurige („Virgin should say: or fingered only“, denkt Bloom), een roos op haar satijnbebloesde boezem, luistert met vochtige, langbewimperde ogen naar de muziek, haar vingers de glanzende knop van een bierpul liefkozend, tussen spoelwater, afgeknalde kurken en lege flessen; Bloom vertrekt: „By rose, by satiny bossom, by the fondling hand, by slops, by empties, by popped corks, greeting in going, past eyes and maidenhair, bronze and faint gold in deepest seashadow, went Bloom, soft Bloom, I feel so lonely Bloom.“ Goudkleurig vindt „The last rose of summer“ zo'n mooi lied - en onder de sandwichstolp ligt nog één sardinebroodje:

„Under the sandwichbell lay on a bier of bread one last, one lonely, last sardine of summer. Bloom alone.“ Het meest frappante is nu de twee pagina's lange „ouverture“ die aan de eigenlijke vertelling voorafgaat. Op het eerste gezicht lijkt die slechts losse flarden uit het hoofdstuk willekeurig door elkaar te werpen. Maar eigenlijk is zij het die richting geeft aan ons (her-)lezen: ze convergeert de verschillende motieven en laat ons zo het navolgende, „lossere“ verhaal in een scherper licht zien. In een van de laatste regels van die ouverture worden, in een eigenaardig zwevende syntactische constructie, de „oor mij hier uitgekozen elementen gecompri-meerd tot een weemoedig „accord“: Last rose of Castille of summer left bloom I feel so sad alone

De titels van een song en van een opera gecombineerd tot een indirecte benaming van de afwezige in Spanje geboren zangeres: Molly Bloom liet Bloom die vlucht in een futiele briefwisseling alleen, of, zoals het Engels het ironisch-dubbelzinnig uitdrukt, „met rust“. Er staat echter niet „The rose of Castille...“, maar „Last rose...“ - en zo lezen we tegelijkertijd, „left“ als een voltooid deelwoord opvallend, „last (sardine) of summer“, ondanks zijn briefvriendin vol van zijn „rose of Castille“: een achtergelaten bloem: droevig alleen. Een eenduidige syntactische structuur wordt niet gerealiseerd. Zoals in een gecompliceerd gebroken accoord een suggestie van melodie kan zitten, terwijl je die tegelijkertijd vermijdt door de opeenvolgende toetsen zo gelijkmatig mogelijk aan te slaan, bedachtzaam, elke toon de gelegenheid gevend zich volledig in het gehoor te ontwikkelen, gespannen luisterend hoe hij met al zijn boventonen de voorafgaande opvangt, transformeert, en naar de volgende leidt, tot het neergedrukte pedaal de complete samenklank voor een (te kort) moment gevangen houdt. Het is met het lezen van *Ulysses* als met het instuderen van een misschien wel veel te moeilijk muziekstuk, zeg de vierde ballade van Chopin, of de barcarolle. Als je het niet af wilt raffelen en geen noten onder de piano wilt laten vallen, gaat het met stukjes en beetjes, de ene keer beter als de andere. Een goede vertolking op grammofoonplaat of in concertzaal kan je inspireren. Maar toch wil je het zelf doen, werkend met je eigen handen. En in je gedachten speel je het al volmaakt. — Er is, om in stijl te blijven, al een hele Joyce-discotheek. Voor de beginners — en hier gaat de vergelijking mank — zou ik aan willen raden: Clive Hart, „James Joyce's *Ulysses*“, Sydney University Press, 1968; en Anthony Burgess, „Re Joyce“, New York, Ballantine Books, 1966 (de Amerikaanse pocketuitgave van „Here Comes Everybody“, London, Faber and Faber, 1965). De goedkoopste Engelse tekstuitgave van *Ulysses* is verschenen in Penquin Books. En dan is er nu natuurlijk de op enkele schoonheidsfoutjes na formidabele vertaling van John Vandenberg, voorzien van een te haastig geschreven commentaar. Voor verdere inlichtingen wende men zich tot ondergetekende.

LATE BIAFRA (WIJLEN BIAFRA)
de oorlog is gegaan
levende mensen die vergaan
kunnen ons niet eens meer zeggen,
dat zij van ellende sterven.
de feiten zijn niet te weerleggen.

de oorlog is dood.
moord om een korstje brood,
dat voor de vogels te slecht is.
soldaten gedragen zich verdacht:
vrouwen worden verkracht.

de schuldigen eten gulzig vlees,
staan te liegen tot ze scheel zien
bij hun communicés.
waarin staat
dat alles goed gaat,
dat de wereld moet feesten
want de overheersers zijn geen beesten? ! !

GOEIE VADER
goeie vader
als u in die hemel bent
waarom zien wij dan niet
dat u ons ken?
als u de koning bent
de koning van onze wereld
waarom lijkt alles dan
niet recht
foutief
en slecht?
ik wil u vragen
ik wil zo graag weten
waarom u iemand als mij
heeft geschapen?
of bent u dat vergeten?

TONEELAVOND

Toneelavond in Marcanti op 3 maart 1970.

Stuk: De appels van Eva.
Auteur: Dr. Allan Berthal.
Gezelschap: Leerlingen Pius X Lyceum. (4-6e kl)
Regie: N. Seebregts en J. de Nijs.

Het is altijd heel prettig om te zien wanneer jonge mensen toneelspeelen. Ten eerste blijkt er uit dat ze de fut weten op te brengen te beginnen aan iets, dat niet hun alledaagse bezigheid is; vervolgens moeten ze dat enige maanden volhouden, en het allerbelangrijkste vind ik, dat ze de moeite nemen te proberen in de huid van een ander te kruipen en de gebeurtenissen te verwerken en te beleven vanuit een andere benadering dan zij zelf van nature gewoon zijn te doen. Dit laatste geldt voor ieder, die zich met toneel bezig houdt, maar ouderen hebben in het leven van alledag al vaak geleerd, dat anderen anders zijn en dat ze met dat gegeven moeten leren leven. Dat toneel bedrijven met jonge mensen geen gemakkelijke opgave is, weet ik uit ondervinding, maar ook dat het een heel dankbare en voldoening-gevende bezigheid is.

Niet tot mislukken gedoemd

Het klein-pietepeterig gedoe, dat een jongeren-voorstelling vaak bij voorbaat tot mislukken doemt is door de regie met sukses vermeden. De spelers durfden het h le toneel te gebruiken, en ofschoon het stuk zelf wat statisch is, hetgeen vanzelfsprekend voor rekening van de schrijver komt, was er geen moment dat benauwde bijelkaar kruipen, dat altijd de indruk wekt, dat een acteur of actrice bang is voor de ruimte. En de ruimte was er! Een stijlvol, tot bespelen uitnodigend decor, al had ik persoonlijk de trap liever iets uit het midden gezien. Maar het stoorde de beslist niet.

Dames sterker dan heren

Kennelijk hebben de dames meer van de regie opgestoken dan de heren, want zonder uitzondering waren de zeven damesrollen sterker bezet dan de vijf herenrollen. Te meer opvallend omdat de heren een normaler gedragspatroon te vertolken hadden dan de dames! Uitgesproken zwak was echter geen enkele rol, al moet het mij wel van het hart, dat ik me geen inspecteur kan voorstellen, die met een rechercheur als Hopkins ook maar een uur zou kunnen samenwerken. Maar ook dit is voor rekening van de schrijver en het bekwame gezeur van de heer Hopkins over eten en drinken was van zulk een ontwapende argeloosheid, dat de inspecteur het hem daarom alleen al vergeven zal hebben.

rollen

Van het apart bespreken van rollen ben ik nooit een voorstander geweest, maar ik wil hier toch graag een paar dingen noteren omdat ze me sterk getroffen hebben. Op de eerste plaats was daar de prachtige monoloog van het trapezewerkstertje Sylvia O'Conner (Elly Mittendorf), die de moeilijke overgang van werkelijkheid naar droom gaaf waarmaakte, onmiddellijk gevolgd door de prestatie van Helen van Brunswick (Hella Kroon), die kans zag om het „dronken worden” zo te spelen, dat zelfs een „dikker tong”, na het zoveelste glas hoorbaar werd. En dat alles zonder

BIOSCOOPBIOSCOOP

DONKER

EEN LICHTTE STREEP

DUBBELMINT

JARIG

gezeten op een room-
taart
prikte ik de 18 con-
dooms kapot
mijn moeder (die met de
vier hoofden)
overhandigde mij een
kado
een speelgoedauto

gerard lang

de zo voor de hand liggende overdrijving. De schrijfster/F.B.I.-agente — Sally Spencer (Ina Oteman) — had iets meer contrast kunnen leggen tussen haar optreden als pati nteschrijfster en als FBI-agente. Het laatste had ik graag wat strakker van toon gezien. Maar haar creatie van de mallotige juffrouw, die denkt beroemd te zijn en overtuigd is van haar literaire scheppingsvermogen was om te stelen. Ook Hedwig Wormer gaf raak gestalte aan de volkse werkster Lucille Grant, al moet ze wel proberen een paar houdingen en bewegingen m er te leren dan „armen over elkaar, handen in de zij en handen in de lucht.” Een toneelavond dus waar de regie, de speelsters en spelers en de aandachtige toeschouwers met plezier aan kunnen en zullen terugdenken.

Bij Pius-toneel geen kinderkrakeel

Wel hoop ik, dat een volgende keer geen kinderen worden toegelaten, die, omdat ze er niets van begrijpen en er dus nog te klein voor zijn, door hun gegiechel, gejoel en zouteloze kreten een voortdurende ergernis zijn voor de andere aanwezigen. Misschien kan het schoolparlement iets in die richting voorstellen, onder het motto: „Bij Pius X-toneel geen kinderkrakeel!”

Een enthousiaste vader/toeschouwer
N. W. M. van Esch.

schooltoneel

school ~ ~ ~ cultuur

Ja, ze kwamen er, de klups en er is destijds al eens gezegd dat het best leuk zou zijn als de schilderklup de school eens zou gaan beschilderen. Er is echter nooit een dergelijke groep aan de gang gegaan en dat kon ook niet werd er gezegd, want over twee jaar, als de school wordt afgebroken, moeten de muren in fatsoenlijke staat worden achtergelaten. Vanwege de subsidie. Of er over twee jaar, omwille van de subsidie, ook wordt gekeken hoeveel toneel er is gespeeld (en dan bedoel ik uitsluitend in klup verband) en hoeveel tomaten dat heeft gekost, lijkt me niet waarschijnlijk.

En dat is dan misschien jammer, want in ieder geval dit jaar waren de beide toneelvoorstellingen weer erbarmelijk en de behoefte aan tomaten achteraf werd door een ko rdinatiefront niet bevredigt. Toch is dat jammer, want uit wat de toneelklupleden klaarstoomden (een naar leven smakend ongeboren kindje, machteloos door o.a. een gebrekkige stem- en taalbeheersing) bleek duidelijk de noodzakelijkheid van een bezinning op het bedrijven van toneel op school (en elders trouwens ook). Een eigenlijk op het hele schoolse cultuurbeleid, zo daar tenminste sprake van is binnen onze contreien. Maar laten we even bij de duidelijkst naar voren tredende faktor toneel blijven. Waar ligt het aan dat een groot deel van de toeschouwers, die het toch wel als zijn plicht voelt te komen opdagen bij de uitvoering, onbevredigd in de

zaal zit en zijn agressie, die daardoor worden opgewekt afreageert in kletsen en klieren? (een aantal leraren zwermden uit onder de lastige leerlingen om hun gevoelens te onderdrukken) Ieder jaar gaan er stromen zweet van een heftig transpirerende leraar over bestofte boekjes, wanneer deze welwillende man op zoek is naar een net voor amateuruitvoering geschikt stuk. Niet te ingewikkelde zinsbouw, niet te diepgravende karakters, kortom niets te moeilijk. Een luchtig stuk, want daar komen tenminste nog mensen opaf. Het wordt dus een komedie of een tot komedie verminkt (klassiek) blijspel. Zo'n stuk is meestal van een doorzichtige opbouw, waarin een aantal twaalf-in-een-dozijn-types passen. Deze types doen niet alleen af en toe dingen, maar zeggen ook wat en de spelers moeten dus rollen uit het hoofd gaan leren en zich enigszins bezig houden met het gestalte geven aan die rol.

Daarin is hij niet vrij; zijn hele gedrag wordt door de tekst bepaald. Een belangrijk, doch verwaarloosd aspect is hierbij de lichaamsbeheersing, die o.a. bij Theater Terzijde een ontzettend belangrijke plaats innam. Vanuit die lichaamsbeheersing kom je als speler gemakkelijker tot het doorleven van een bepaalde situatie en het tot stand brengen van een persoonlijke creatie.

Hier zitten we dus op het vlak van de vrije expressie, het zich uit — i.p.v. inleven in een bepaalde „rol”. Dit speelt bijvoorbeeld heel sterk bij de verschillende Amerikaanse experimentele theatergroepen, waar iemand tijdens repetities of zo binnenkomt met een idee, of teksten en schrijver, regisseur en spelers gaan dan, als ze er iets inzien, werken aan een bepaalde conceptie om van hieruit langzamerhand een stuk te laten ontstaan.

Dit levert, door het met elkaar bezig zijn, voor de groep een nieuw stadium van bewustzijn op en een doorwroongen inzicht in het toneelstuk, doordat de tot standkoming daarvan beledend is. Ik geloof, dat we met ons schooltoneel ook deze kant op moeten willen van het huidige vrijblijvende toneelgedoe afkomen.

Een groot bezwaar van het soort toneelstukken, dat we tot nu toe te zien krijgen is namelijk de onpersoonlijkheid van iedere rol, die we te zien krijgen.

De typetjes, waar we nog wel in staat zijn onze omgeving in te herkennen en belachelijk mee te maken, maar die voor ons persoonlijk geen enkele betekenis hebben.

Daarom lijkt het mij wezenlijker en zinvoller om als toneelklup aandacht te gaan besteden aan die vormen van vrije expressie. Sleep mensen naar school, die daar al ervaring mee hebben en ga eens aan de gang om zelf een toneelstuk te laten ontstaan, of om je bezig te houden met minder vrijblijvende stukken dan tot nu toe. Dit soort bezigheden leidt er vrijwel automatisch (door de bewustwording van jezelf en je omgeving) toe dat met zich gaat engageren en maatschappelijke misstanden aan de kaak gaat stellen.

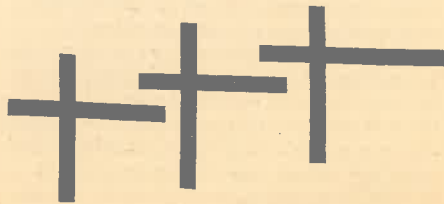
Op deze wijze kan het toneel functioneel voor

de bewustwording van zowel de „speler” als de toeschouwers (die in principe moeten kunnen participeren in het stuk) en zo een bijdrage leveren aan de democratiseringsbeweging. Dat lijkt me nuttiger dan het ophangen van een affiesje waar op staat dat je een toneelstuk kan gaan zien.

Toneel moet op je af komen en ge ntregreerd zijn in de samenleving. Toneel is dan ook geen kunst. Ieder speler is als mens functioneel binnen de gemeenschap.

Hetzelfde geldt voor de andere vormen van tijdsbesteding die niet worden uitgeoefend. Het is trouwens tijd dat iedereen in gaat zien dat je deze bezigheden niet langer los van elkaar kan zien. (vgl. diaprojekties tijdens het toneel- spel etc.)

Ton van der Koppel

MOBRECHT

Alle goede boeken vindt U bij ons in voorraad.
Loopt U zo nu en dan eens binnen.

BOEKHANDEL O B R E C H T
A.J.M. v.d. WAART

Willemsparkweg 74
telefoon: 79.02.33 Amsterdam - Zuid

DE WEG NAAR HET GOEDE BOEK!..

I N S T I T U U T

C H O E V E R S

ANNO 1913

EENJARIGE BEROEPSOPLEIDINGEN:
SECRETARESSE, AFD. SECRETARESSE, EUROPEES
SECRETARESSE, RECEPTIONISTE, STENOTYPIST(E)

DIVERSE CURSUSSEN:
MODERNE TALEN (BEGINNERS, GEVORDERDEN;
HANDELSCORRESPONDENTIE, CONVERSATIE)
STENO, TYPEN, BOEKHOUDEN, M. B. A., MIDDENSTAND, ETC.

Vraagt prospectus - Adviezen zonder verplichting

VAN BAERLESTR AT 11-13 TELEF 72 31 28 - 72 71 56 AMSTERDAM-Z.

TONEELAVOND

Toneelavond in Marcanti op 3 maart 1970.

Stuk: De appels van Eva.
Auteur: Dr. Allan Berthal.
Gezelschap: Leerlingen Pius X Lyceum. (4-6e kl)
Regie: N. Seebregts en J. de Nijs.

Het is altijd heel prettig om te zien wanneer jonge mensen toneelspeelen. Ten eerste blijkt er uit dat ze de fut weten op te brengen te beginnen aan iets, dat niet hun alledaagse bezigheid is; vervolgens moeten ze dat enige maanden volhouden, en het allerbelangrijkste vind ik, dat ze de moeite nemen te proberen in de huid van een ander te kruipen en de gebeurtenissen te verwerken en te beleven vanuit een andere benadering dan zij zelf van nature gewoon zijn te doen. Dit laatste geldt voor ieder, die zich met toneel bezig houdt, maar ouderen hebben in het leven van alledag al vaak geleerd, dat anderen anders zijn en dat ze met dat gegeven moeten leren leven. Dat toneel bedrijven met jonge mensen geen gemakkelijke opgave is, weet ik uit ondervinding, maar ook dat het een heel dankbare en voldoende-gevende bezigheid is.

Niet tot mislukken gedoemd

Het klein-pietepouterig gedoe, dat een jongeren-voorstelling vaak bij voorbaat tot mislukken doemt is door de regie met succes vermeden. De spelers durfden het h le toneel te gebruiken, en ofschoon het stuk zelf wat statisch is, hetgeen vanzelfsprekend voor rekening van de schrijver komt, was er geen moment dat benauwde bij elkaar kruipen, dat altijd de indruk wekt, dat een acteur of actrice bang is voor de ruimte. En de ruimte was er! Een stijlvol, tot bespelen uitnodigend decor, al had ik persoonlijk de trap liever iets uit het midden gezien. Maar het stoorde de beslist niet.

Dames sterker dan heren

Kennelijk hebben de dames meer van de regie opgestoken dan de heren, want zonder uitzondering waren de zeven damesrollen sterker bezet dan de vijf herenrollen. Te meer opvallend omdat de heren een normaler gedragspatroon te vertolken hadden dan de dames! Uitgesproken zwak was echter geen enkele rol, al moet het mij wel van het hart, dat ik me geen inspecteur kan voorstellen, die met een rechercheur als Hopkins ook maar een uur zou kunnen samenwerken. Maar ook dit is voor rekening van de schrijver en het bekwame gezeur van de heer Hopkins over eten en drinken was van zulk een ontwapende argeloosheid, dat de inspecteur het hem daarom alleen al vergeven zal hebben.

rollen

Van het apart bespreken van rollen ben ik nooit een voorstander geweest, maar ik wil hier toch graag een paar dingen noteren omdat ze me sterk getroffen hebben. Op de eerste plaats was daar de prachtige monoloog van het trapezewerkstertje Sylvia O'Conner (Elly Mittendorf), die de moeilijke overgang van werkelijkheid naar droom gaaf maakte, onmiddellijk gevolgd door de prestatie van Helen van Brunswick (Hella Kroon), die kans zag om het „dronken worden” zo te spelen, dat zelfs een „dikker tong”, na het zoveelste glas hoorbaar werd. En dat alles zonder

BIOSCOOPBIGSCOOP

DONKER

EEN LICHT STREEP

DUBBELMINT

JARIG

gezeten op een room-
taart
prikte ik de 18 con-
dooms kapot
mijn moeder (die met de
vier hoofden)
overhandigde mij een
kado
een speelgoedauto

gerard lang

de zo voor de hand liggende overdrijving. De schrijfster/F.B.I.-agente — Sally Spencer (Ina Oteman) — had iets meer contrast kunnen leggen tussen haar optreden als pati nteschrijfster en als FBI-agente. Het laatste had ik graag wat strakker van toon gezien. Maar haar creatie van de mallotige juffrouw, die denkt beroemd te zijn en overtuigd is van haar literaire scheppingsvermogen was om te stelen. Ook Hedwig Wormer gaf raak gestalte aan de volkse werkster Lucille Grant, al moet ze wel proberen een paar houdingen en bewegingen m er te leren dan „armen over elkaar, handen in de zij en handen in de lucht.” Een toneelavond dus waar de regie, de spelers en spelers en de aandachtige toeschouwers met plezier aan kunnen en zullen terugdenken.

Bij Pius-toneel geen kinderkrakeel

Wel hoop ik, dat een volgende keer geen kinderen worden toegelaten, die, omdat ze er niets van begrijpen en er dus nog te klein voor zijn, door hun gegiechel, gejoel en zouteloze kreten een voortdurende ergernis zijn voor de andere aanwezigen. Misschien kan het schoolparlement iets in die richting voorstellen, onder het motto: „Bij Pius X-toneel geen kinderkrakeel!”

Een enthousiaste vader/toeschouwer
N. W. M. van Esch.

schooltoneel

school ~ ~ ~ cultuur

Ja, ze kwamen er, de klups en er is destijds al eens gezegd dat het best leuk zou zijn als de schilderklup de school eens zou gaan beschilderen. Er is echter nooit een dergelijke groep aan de gang gegaan en dat kon ook niet werd er gezegd, want over twee jaar, als de school wordt afgebroken, moeten de muren in fatsoenlijke staat worden achtergelaten. Vanwege de subsidie. Of er over twee jaar, omwille van de subsidie, ook wordt gekeken hoeveel toneel er is gespeeld (en dan bedoel ik uitsluitend in klup verband) en hoeveel tomaten dat heeft gekost, lijkt me niet waarschijnlijk.

En dat is dan misschien jammer, want in ieder geval dit jaar waren de beide toneelvoorstellingen weer erbarmelijk en de behoefte aan tomaten achteraf werd door een ko rdinatiefront niet bevredigd. Toch is dat jammer, want uit wat de toneelklupleden klaarstoomden (een naar leven snakend ongeboren kindje, machteloos door o.a. een gebrekkige stem- en taalbeheersing) bleek duidelijk de noodzakelijkheid van een bezinning op het bedrijven van toneel op school (en elders trouwens ook). Een eigenlijk op het hele schoolse cultuurbeleid, zo daar tenminste sprake van is binnen onze contreien. Maar laten we even bij de duidelijkst naar voren tredende faktor toneel blijven. Waar ligt het aan dat een groot deel van de toeschouwers, die het toch wel als zijn plicht voelt te komen opdagen bij de uitvoering, onbevredigd in de

zaal zit en zijn agressie, die daardoor worden opgewekt afreageert in kletsen en klieren? (een aantal leraren zwermden uit onder de lastige leerlingen om hun gevoelens te onderdrukken) Ieder jaar gaan er stromen zweet van een heftig transpirerende leraar over bestofte boekjes, wanneer deze welwillende man op zoek is naar een net voor amateuruitvoering geschikt stuk. Niet te ingewikkelde zinsbouw, niet te diepgravende karakters, kortom niets te moeilijk. Een luchtig stuk, want daar komen tenminste nog mensen opaf. Het wordt dus een komedie of een tot komedie verminkt (klassiek) blijspel. Zo'n stuk is meestal van een doorzichtige opbouw, waarin een aantal twaalf-in-een-dozijn-types passen. Deze types doen niet alleen af en toe dingen, maar zeggen ook wat en de spelers moeten dus rollen uit het hoofd gaan leren en zich enigszins bezig houden met het gestalte geven aan die rol.

Daarin is hij niet vrij; zijn hele gedrag wordt door de tekst bepaald. Een belangrijk, doch verwaarloosd aspect is hierbij de lichaamsbeheersing, die o.a. bij Theater Terzijde een ontzettend belangrijke plaats innam.

Vanuit die lichaamsbeheersing kom je als speler gemakkelijker tot het doorleven van een bepaalde situatie en het tot stand brengen van een persoonlijke creatie.

Hier zitten we dus op het vlak van de vrije expressie, het zich uit — i.p.v. inleven in een bepaalde „rol”. Dit speelt bijvoorbeeld heel sterk bij de verschillende Amerikaanse experimentele theatergroepen, waar iemand tijden repetities of zo binnenkomt met een idee, of teksten en schrijver, regisseur en spelers gaan dan, als ze er iets inzien, werken aan een bepaalde conceptie om van hieruit langzamerhand een stuk te laten ontstaan.

Dit levert, door het met elkaar bezig zijn, voor de groep een nieuw stadium van bewustzijn op en een doorwroongen inzicht in het toneelstuk, doordat de tot standkoming daarvan beleend is. Ik geloof, dat we met ons schooltoneel ook deze kant op moeten willen van het huidige vrijblijvende toneelgedoe afkomen. Een groot bezwaar van het soort toneelstukken, dat we tot nu toe te zien krijgen is namelijk de onpersoonlijkheid van iedere rol, die we te zien krijgen.

De typetjes, waar we nog wel in staat zijn onze omgeving in te herkennen en belachelijk mee te maken, maar die voor ons persoonlijk geen enkele betekenis hebben.

Daarom lijkt het mij wezenlijker en zinvoller om als toneelklup aandacht te gaan besteden aan die vormen van vrije expressie. Sleep mensen naar school, die daar al ervaring mee hebben en ga eens aan de gang om zelf een toneelstuk te laten ontstaan, of om je bezig te houden met minder vrijblijvende stukken dan tot nu toe. Dit soort bezigheden leidt er vrijwel automatisch (door de bewustwording van jezelf en je omgeving) toe dat met zich gaat engageren en maatschappelijke misstanden aan de kaak gaat stellen.

Op deze wijze kan het toneel functioneel voor

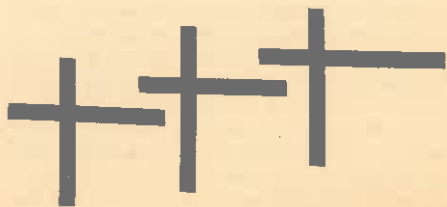
de bewustwording van zowel de „speler” als de toeschouwers (die in principe moeten kunnen participeren in het stuk) en zo een bijdrage leveren aan de democratiseringsbeweging.

Dat lijkt me nuttiger dan het ophangen van een affiesje waar op staat dat je een toneelstuk kan gaan zien.

Toneel moet op je af komen en ge ntregeerd zijn in de samenleving. Toneel is dan ook geen kunst. Ieder speler is als mens functioneel binnen de gemeenschap.

Hetzelfde geldt voor de andere vormen van tijdsbesteding die hiet worden uitgeoefend. Het is trouwens tijd dat iedereen in gaat zien dat je deze bezigheden niet langer los van elkaar kan zien. (vgl. diaprojekties tijdens het toneelstuk etc.)

Ton van der Koppel

Alle goede boeken vindt U bij ons in voorraad.
Loopt U zo nu en dan eens binnen.

BOEKHANDEL O B R E C H T
A. J. M. v. d. WAART

Willemsparkweg 74
telefoon: 79.02.33 Amsterdam - Zuid

DE WEG NAAR HET GOEDE BOEK!..

I N S T I T U U T

C H O E V E R S

ANNO 1913

EENJARIGE BEROEPSOPLEIDINGEN:
SECRETARESSE, AFD. SECRETARESSE, EUROPEES SECRETARESSE, RECEPTIONISTE, STENOTYPIST(E)

DIVERSE CURSUSSEN:
MODERNE TALEN (BEGINNERS, GEVORDERDEN);
HANDELSCORRESPONDENTIE, CONVERSATIE;
STENO, TYPEN, BOEKHOUDEN, M. B. A., MIDDENSTAND, ETC.

Vraagt prospectus - Adviezen zonder verplichting

VAN BAERLESTR AT 11-13 TELEF 72 31 28 - 72 71 56 AMSTERDAM-Z.

uniek

In de loop van de maand mei wordt er, naar wij uit doorgaans betrouwbare bron vernemen (waar heb ik dat toch meer gehoord?), een forum verwacht over leger en dienstweigeren waarin zitting hebben een militair en een dienstweigerer („dat heeft het schoolparlement dan toch maar bereikt,” zei George Haringhuizen). Deze forumavond is toegankelijk voor alle belangstellenden. D.w.z. ouders-leraren-leerlingen en verdere belangstellenden. Een dergelijke „open” avond mag toch wel uniek genoemd worden!

Fred Zoomers

Actiegroep Dolle Ina zoekt voor een van haar cliënten een computer die in staat is om cijfers te produceren. Brieven gaarne onder nr. 5c van dit blad.

Te koop aangeboden Flying Junior zeilboot, geheel compleet. Nr. FJ234. Nieuwprijs f 2400,-, spec. prijs voor Piustieners f 1500,-. Reacties worden gaarne ingewacht bij N. v.d. Hoek klas 5c.

10 GEBODEN VOOR DE ALGEMENE OBJECTIVITEIT

1. Gij zult niet generaliseren.
2. Gij zult uzelf niet boven een ander verheven voelen.
3. Gij zult trachten u in de denkbeelden van een ander te verplaatsen.
4. Gij zult niet afgaan op het uiterlijk.
5. Gij zult eerlijk zijn tegenover uzelf en tegenover anderen.
6. Gij zult u geen vooroordelen aanmeten.
7. Gij zult u verantwoordelijk voelen voor het wereldgebeuren en ervan overtuigd zijn, dat uw stem wel degelijk meetelt in deze maatschappij.
8. Gij zult lachen om mensen, die deze geboden in acht trachten te nemen.
9. Gij zult gedenken, dat u niet voor uzelf alleen leeft.
10. Gij zult u er van bewust zijn dat u deze geboden constant overtreedt.

Deze gegevens zijn ontleend aan plakkaat uit lokaal 39.

te laat

Wiskundeleraar: „Als jij te laat bent, ben je te laat en kom ik te laat binnen, dan ben ik te laat. Maar dat is niet erg. Voor jullie heeft het altijd consequenties”. Inderdaad

BOLLETTIN

SOOCIËTEIT

Op vrijdag 20 mrt. j.l. ging Famos (Vondelstraat 29, tel.: 38 83 80) een soosietieit voor leraren en leerlingen van start.

Deze soosietieit stelt zich tot doel om informeel, interscholair contact tussen leraar en leerling te bevorderen. Dit willen de organisatoren niet zomaar vrijblijvend, maar men wil op zo'n avond een bepaald thema aan de orde stellen. Een avond in dit open trefpunt zal dan ongeveer als volgt kunnen vervloppen:

Na een korte inleiding kan er onder het genot van een pilsje of kolaatje worden gediskussieerd over de gezamenlijke belangen en problemen. Op 20 mrt. was het dan zover.

Aan de orde was het in de mist gaan van verreweg de meest schoolparlementen. Om de leraren en leerlingen van te voren wat op te warmen waren er op ruim zeven scholen een kleine 2000 (tweeduizend) pamfletjes (gericht) verspreid. Resultaat: op de bewuste avond kwamen zegge en schrijve DERTIG (30 - thirty - trente - dreissig - jammer . . . ik ken niet meer talen) belangstellenden.

Maar desalniettemin blijven de organisatoren optimistisch en blijven ze proberen het informele contact tussen leerling en leraar te bevorderen, maar het lijkt wel veel op vechten tegen de bierkaai.

Dit artikelje is nu niet direkt een opwekkend middel, voor degenen die proberen om hier op school een soosietieit voor leerlingen en leraren op poten te zetten.

Maar misschien is er hoop voor een dergelijke soos, want 52,4% van de leerlingen zegt immers „ja” tegen informeel contact met de leraren. (Dit laatste gegeven ontleent aan de Bolwerk-enquête)

Fred Zoomers

JIJ OOK AL??

Wiskundeleraar tegen geschrokken leerling: „Ben jij ook al zo iemand, die met democratie te koop loopt? Nou ik ook.

Ik vraag me af, wie het hier iemand het lastigst kan maken, jij of ik? Maar dat hoef ik me niet af te vragen.

Je zal me het komende jaar wel leren kennen. Je bent het er kennelijk niet mee eens.

‘t Is gewoon een regel van fatsoen, dat je luistert, wanneer iemand wat zegt. Wen maar gauw af, wat je gedaan hebt en wen maar gauw aan wat je moet doen.”

Na de les komt de leerling de gang op, vloekend op zo'n leraar.

VRAGEN

Waarom mag een leraar alles beslissen?

Waarom kan een leraar een leerling belachelijk maken zonder hiervoor straf te ontvangen?

Waarom kan dat omgekeerd niet?

Waarom mag ik me niet kleden zoals ik wil?

Waarom mag ik niet in de pauzes binnenblijven als ik dat wil?

Waarom is het schoolparlement nu al ingekapseld?

Waarom worden de lagere klassen gediscrimineerd ten opzichte van de hogere klassen?

Waarom hebben de leerlingen geen lokalen waar ze kunnen roken?

Kan iemand hier antwoord op geven? Graag via Bolwerk.

EN EEN POGING TOT ANTWOORD

Ja, en deze vragen vonden we dan in de kopijbus, helaas niet ondertekend. Toch wil ik proberen om op een paar van deze vragen in te gaan, laat ik beginnen met de eerste:

In deze eerste vraag komt de veel gemaakte (begrijpelijke) vergissing naar voren dat de leraar verpersoonlijkt wordt met het autoritaire onderwijzen. De leraar wordt door de leerling gezien als iemand die saai les geeft en door strenge maatregelen orde houdt.

De schoolleiding wordt als een onpartijdige instantie gezien en het ministerie is er helemaal niet.

Men vergeet dus dat de leraar vast zit aan een leerprogramma, dat hij (of hij het nu wil of niet) aan de leerling moet opleggen. De leraar en leerling zitten dus in feite in het zelfde schuitje (het van boven opgelegde leerplan), ze doen allebei dingen waarover ze niet eerst zelf hebben nagedacht.

Ook wil ik proberen om op de zesde vraag in te gaan:

Over dit inkapselen heb ik zo mijn eigen kleine theorie en dit luidt als volgt:

Op de vergaderingen van schoolparlement komen ontzettend weinig belangstellenden, d.w.z. dat ontzettend weinig leden van onze schoolgemeenschap (hierin betrek ik ook de ouders) zien hoeveel fouten er aan dit schoolparlement kleven.

(Gelukkig heeft het schoolparlement ook nog een hele enkele goede kant.)

En omdat weinig mensen constateren dat er iets fout zit met het S. P., is er ook weinig animo om die fouten te verbeteren. Op deze manier zijn eral en zullen er nog vele schoolparlementen de mist in gegaan. Het is dus niet alleen de onwil van deze of gene schoolleiding, schoolparlementen worden ingekapseld omdat wij dat toestaan door gebrek aan belangstelling te tonen. En nogmaalt als wij de fouten niet zien, kunnen we ze ook niet verbeteren.

Hiermee heb ik geprobeerd om op twee vragen een antwoord te geven, op de andere vragen mag een ander het antwoord proberen te vinden.

Fred Zoomers

ALLEEN MAAR ZWART

de lucht is grijs en grauw
de wind grabbelt de laatste bladeren bij elkaar
en ik zit hier maar
alleen voor mijn verlichte raam
de school gaat juichend joelend uit
straten zijn weer vol vertier
kinderen vechten om hun buit
van gekleurd papier

één jongetje blijft treurig staan
de kinderen slaan hem nu. vlug en hard.

hij is zwart.

opnieuw gebracht

De wolluf en de seve goitjes

Der wazze seve goitjes en op een dag mos de ouwe geit naar de mart om der bonkaart te verpatse en toen see se tegen de geitjes: „jonges, moe mot effe weg, geen rottigheid uithalen en as de wolluf komp, seg dan as dat ie dood kan falle. Niet ope doen.

Das dan foor se ruige roodkopere, see de geit, nou de mazzel hoor.

Toen de ouwe weg was, gonge de geitjes spelletjes doen en alles was kits tot datter op de deur wier gerammeld. Daar hebjut gedonder in de glase, seejen de geitjes. „Wat mot je?” see der een.

Maak de deur es effe ope” see de wolf die buiten sting en de boel wou vernaggele.

„Je suster” seeje de geitjes die hoorden dattet de wolluf was. We kijke wel uit hoor. Laser op hufter, neem je tante in de feiling.”

Affijn, de wolluf drukte sen porum want tie foelde weldatte de geite in de smiese hadde dattut een fuil bakkie was. Effe later kwam ie trug en see met een frouwestem datte se de deur op moste make, want de tent sat nog op slot.

De geitjes dochte dat alles jofel was, maar een-tje wasser tog so link de wolluf te frage se poot te laten sien.

De wolluf snapte dattie fout ging assie sun haneke liet sien, dus drukte ie sun porum maar weer.

Nouw mossie wat anders fersinne en ie douwde sun jatte in het meel, om se wit te late schijnen.

Toen de geitjes weer vroege om zijn grijpstuivers te laten sien dochte se dat alles oke was en se seeje „goeie soep jonges, ope die tent”.

De wolluf kwam binne en see „nouw heb ik jullie aan de staart, fuile stinkers”.

De geitjes schrokke sich ut laserus. De wolluf sloeg se hallef lens en frat se op. Alleen ut sefende geitje was so link om in de klok te duike en bleef daar sitte tot de wolluf pleite ging.

Affijn, savus kwam de ouwe geit hardstikke in de lorum thuis en ut kleine geitje see dat die rot wolluf de andere ses in sun muil had gedouwd.

„Soon stuk schorum”, see de ouwe die hard de schurft in kreeg, „die rot geitjes sal ik die goser is effe aflere.”

De ouwe nammun ont houten gong met ut geitje naar ut hol van de wolluf, die met sun folle pens foor pampus lag te snurke.

„Hepij mun kindere opgefrote, loeder” schreuwde de ouwe.

De wolluf wier wakker en schrok sen eige rot. „Ben je belaser” see ie gauw. „Ik hep geen poot buite de deur geset,”

„Hij liegt dattie barst”. riep het geitje, „ik hep put eiges gesien”.

De ouwe sprong naar de wolluf toe en sloeg um met een opdonder se harses in.

De wolluf lag meteen kassie ses en was in un mum van tijd de pijp uit. De ouwe nam un neiffie en snee de pens van de wolluf ope.

„Daar benne we weer”, seeje de ses geitjes. „Jullie kenne fan geluk spreke”, see de ouwe.

„daar wasje bijna de pineut geweees. Affijn, om kort te gaan, se douwde de bast van de wolluf fol met kije en laserde um in de majum.

En de geitjes leefden nog lang en gelukkig.

Schoolraad

De schoolraad is als een olieveld: allemaal jaknikkers.

Broeder Benediktus

(advertentie)

Mobylette!

Uw adres:
COR KAPTEIN

Overtoom 528 ; telefoon 183271

REEDS VANAF f. 399

Voor model
EEG en Gady.

Onze bekende regeling, Geen rente en kosten.

Basketbal 1G - 1E

Op 6 januari vond de eerste basketbalwedstrijd tussen 1G en 1E plaats onder leiding van de heer A. W. Bertens. Meteen nam de uitdager 1G de leiding. Hier moest volgens 1E wat aan gedaan worden. Dit gebeurde ook want 1E won op het laatst toch nog met 12 - 5.

De tweede ontmoeting was op 27 januari. (weer, net zoals de derde wedstrijd, onder leiding van de heer A. W. Bertens)

Weer nam 1G de leiding nu met 6 - 0. Deze voorsprong bleef echter behouden want het werd tenslotte 12 - 6. Toen kwam op 17 februari de belangrijke beslissingswedstrijd.

Het was weer het oude liedje, 1G nam namelijk weer de leiding met 6 - 0. Zeer benauwd werd het voor 1G in het begin van de tweede helft want toen werd het verschil verkleind tot 2 punten. Toch kwam 1G terug want dat bleek wel uit de einduitslag die namelijk 14 - 10 werd. 1G was winnaar!

Er werd een mooie beker uitgereikt. Dit was mogelijk door de medewerking van de heer Dikkens die de beker voor ons in orde heeft gemaakt. U kunt hem bezichtigen want hij staat in de prijzenkast.

(herkenbaar aan het basketballetje op de deksel). Dank u wel mijnheer Dikkens. Misschien gaan er nu meer eerste klassen een wedstrijd organiseren.

Eddie Brandsma
1G.